

BÜLTEN

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ ÜYE VE DESTEKÇİLERİ İÇİN
2020/2

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE İNSAN HAKLARI MÜCADELESİ

BÜLTEN

İLETİŞİME GEÇİN

amnesty.org.tr

bulten@amnesty.org.tr

+ (90) 212 361 62 17

BİZE KATILIN

bit.ly/aforgutu

twitter.com/aforgutu

[instagram.com/aforgutu](https://www.instagram.com/aforgutu)

Dergi Adı: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi İktisadi İşletmesi Bülteni
İmtiyaz Sahibinin adı: Gonca Altınok
Sorumlu Yazı İşleri Müdürünün Adı: Necmettin Tuğkan Gündoğdu
Kapak Çizimi: © Jaskiran K Marway
Editör: Fatma Yörür
Çeviri Editörü: Dila Keleş
Fotoğraf Editörü: Fırat Doğan
Tasarım/Uygulama: Altuğ Çavuşoğlu

Yönetim Yeri, Adresi: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi İktisadi İşletmesi
Hacımimi Mah. Kemeraltı Cad. No:31 Adahan Kat:2
Karaköy Beyoğlu/İSTANBUL
Basım Yapımın Adı ve Adresi: Hilmi Celhunz, Format Matbaacılık San. ve Tic. Ltd.
Yeşilce Mahallesi Girne Caddesi Dumanlı Sokak No:2 4.Levent
Kağıthane/İSTANBUL Tel: +90 212 280 98 54
Basım Tarihi: Ağustos 2020
Yayın Türü: Yerel süreli yayın, dört ayda bir yayımlanır

DÜNYA GENELİNDEN İYİ HABERLER

6-7

ADALET SARAYI'NDA ADALET BULUNAMADI:
HAK SAVUNUCULARI DAVASI

10-11

O SIRADA DÜNYADA: MÜLTECİ HAKLARI
PANDEMİ TANIMAZ

14-15

"NEFES ALAMIYORUM": ABD'DEKİ
PROTESTOLARIN YARATTIĞI DEĞİŞİMLER

18-19

DAVA GÖZLEM PROGRAMI

22-23

İNSAN HAKLARI EĞİTİM FAALİYETLERİ

26-27

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARINI SAVUNMAK
NEDEN ÖNEMLİ?

8-9

DEVLETLERİN COVID-19 İLE MÜCADELE
ADIMLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

12-13

PANDEMİ DÖNEMİNDE LGBTİ+ HAKLARI
ÇALIŞMALARIMIZ

16-17

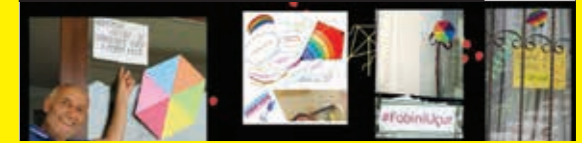
İNTERNET ÖZGÜRLÜĞÜ TEHDİT ALTINDA

20-21

AKTİVİZM VE ETKİNLİKLER

24-25

FİLİSTİN TOPRAKLARINDAKİ 'İLHAK' İLE
İLGİLİ BİLMENİZ GEREKENLER

28-29

AMNESTY STORE AÇILDI!

30

Önyazı

SEVGİLİ DESTEKÇİLERİMİZ,

Aralarında Onursal Başkanımız Taner Kılıç, eski direktörümüz İdil Eser ve üyelerimiz Günel Kurşun, Nalan Erkem, Özlem Dalkıran ve Veli Acu'nun da bulunduğu 11 hak savunucusunun yargılandığı davanın 12. duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü.

Üç yıl süren bu dava süreci boyunca savcılık, 11 insan hakları savunucusuna yönelik suçlamalara ilişkin kanıt gösteremedi. Buna karşılık her bir iddianın asılsız olduğu tüm yönleriyle kanıtlandı.

3 Temmuz sabahı Çağlayan Adliyesi'nde duymak istediğimiz ve adil olan tek bir karar vardı. Tüm hak savunucularının beraat etmesi. Çünkü, bırakın cezaevinde tutulmak veya yargılanmayı, hak savunucuları en başından bu soruşturmaya bile uğramamalıydı. Ne var ki haklarında tek bir kanıt bulunmamasına rağmen, heyetten bir üyenin her sanığın beraat etmesi gerektiğine dair muhalefet şerhi ile Taner Kılıç'a 6 yıl 3 ay, İdil Eser, Günel Kurşun ve Özlem Dalkıran'a ise 1 yıl 13 ay hapis cezası verildi.

Bu davanın, insan hakları mücadelesinin suç haline getirilmesinde oynadığı ve oynamayı sürdürdüğü rolü görmek hepimiz için çok üzücü. Elbette kararı istinaf mahkemesine taşıyarak hukuki mücadelemizi sürdüreceğiz.

Bugüne kadar hep birlikte hak savunucularının yanında durduk. Hiç açılmaması gereken bu dosyanın istinaf sürecinde de biliyorum ki hep birlikte yanlarında olacağız.

Tüm hak savunucuları beraat edene kadar hep birlikte mücadele etmeye devam edeceğiz.

İnsan haklarını savunmak suç değildir.

Dayanışmayla kalın,

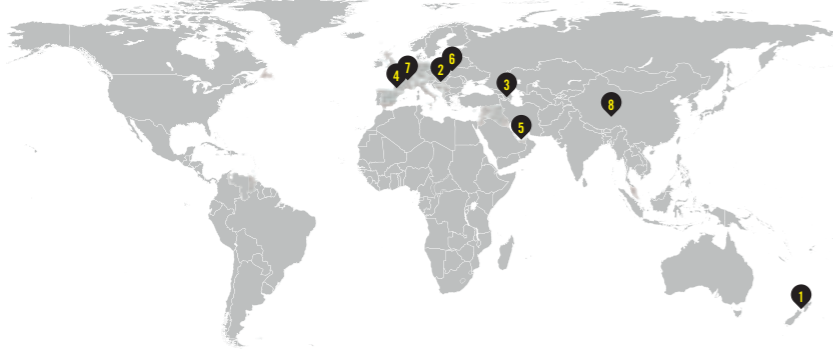
Ece Ünver
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Direktörü

**ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ**

DÜNYA GENELİNDEN İYİ HABERLER

İREM CELEN
Yönetici Asistanı
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

2

SLOVENYA'DAN ZORLA GERİ GÖNDERMELERLE İLGİLİ TARİHİ KARAR

Temmuz ayında Slovenya İdare Mahkemesi, Slovenya makamlarını, Kamerunlu bir sığınmacının Hırvatistan'a yasadışı bir şekilde geri gönderilmesi ve toplu sınır dışı işlemleri nedeniyle kınadı. İki gün boyunca bir karakolda tutulan bir sığınmacı, sözlü olarak sığınma başvurusunda bulunduğu halde Hırvatistan-Slovenya geri kabul anlaşması uyarınca Hırvatistan'a iade edilmişti. Uluslararası Af Örgütü'nün raporlarına atıfta bulunan mahkeme, Slovenya'nın, AB Temel Haklar Şartı'nın 18. maddesinde işaret edilen sığınma hakkını, toplu sınır dışı edilmelerin yasaklanmasını ve geri göndermeme ilkesini ihlal ettiğine karar verdi. Karar henüz kesinleşmemiş olsa da alınan sonuç Uluslararası Af Örgütü'nün etkisinin mükemmel bir örneği oldu.

4

FRANSA: CALAIS MÜLTECİ KAMPI GÖNÜLLÜSÜNE SALDIRAN POLİSLER YARGILANACAK

2018'de Fransa'nın Calais kentinde mültecilere yönelik polis tacizini belgeleyen Britanyalı insan hakları savunucusu Tom Ciotkowski, polis şiddetine uğramıştı. Fransa yetkilileri, Ciotkowski'ye şiddet uygulayan polis memurunun da aralarında bulunduğu üç polis memurunun yargılanmasına karar verdi. "Bu yargılama bir kural değil, istisnadır" diyen Af Örgütü Fransa Program Direktörü: "Bu da saldırıyı gösteren video görüntülerini kanıt olarak sunabilen aralarında Tom'un da olduğu bir grup aktivistin kararlılığıyla mümkün olmuştur. Fransa'da ve dünyanın dört bir yanında polisin aşırı güç kullanımına ilişkin şiddet içeren görüntülerin ekranlarımızı doldurduğu bugünlerde, bu karar, geniş kesimler tarafından uzun zamandan beri kanıksanan cezasızlığa nihayet son verilmesini sağlamak için polisin ihlallerini kayıt altına almanın en güçlü yöntemlerden biri olduğunu doğru zamanda hatırlatmaktadır" şeklinde konuştu.

5

BAHREYN'DE HAKSIZ YARGILANMALARININ ARDINDAN 10 YIL HAPİS CEZASI ALAN EBRAHİM AHMED RADİ AL-MOQQAD VE JEHAD SADEQ AZİZ SALMAN SERBEST BIRAKILDI

Jehad ve Ebrahim, 23 Temmuz 2012'de, hala çocukken Manama'nın batısındaki Bilad al-Qadeem'de hükümet karşıtı bir protesto sırasında tutuklandı. Tutuklanmalarının ardından 48 saat

boyunca avukatlarla iletişim kurmalarına ve aileleriyle görüşmelerine izin verilmeyen çocukların sorgulamaları sırasında hiçbir avukat bulunmadı. Adil olmayan yargılanmaları sonrası 10 yıl hapse mahkûm edildiler. 23 Mayıs 2020'de Ebrahim Ahmed Radi el-Moqqad, Bahreyn kralının cezalarının çoğunu tamamlayan 154 mahkûm için yayınladığı kararnameden bir gün sonra Çene hapishanesinden serbest bırakıldı. Jehad Sadeq Aziz Salman ise daha önce 18 Mart 2020'de, COVID-19'un küresel tehdidi nedeniyle serbest bırakılan 1.486 tutuklu arasındaydı. Uluslararası Af Örgütü üyeleri tutuklu buldukları süre boyunca Jehad ve Ebrahim adına dayanışma eylemleri düzenlediler. Hapishanede kendilerine yazılan mektupları alamasalar da tutuklanan iki çocuk ve aileleri yapılan eylemlerin farkındaydılar.

6

BELARUS, YEHOVA'NIN ŞAHİDİ NİKOLAI MAKHALİCHEV'İN İADE KARARINI REDDETTİ

Yehova'nın Şahidi olan ve "aşırılık" suçlamasıyla 21 Şubat'ta Belarus'un kuzeydoğusu olan Haradok'ta gözaltına alınan Nikolai Makhalichev, Rusya'ya iade edilme riski altındaydı. İade edilmesi halinde işkence ve haksız yargılanma riski ve yıllarca hapis cezasıyla karşı karşıya olan Makhalichev, iade kararının reddedilmesinin ardından serbest bırakıldı. Nikolai hala Belarus'taki mülteci statüsü hakkında bir karar bekliyor.

1

YENİ ZELANDA, BEHROUZ BOOCHANI'NİN İLTİCA TALEBİNİ KABUL ETTİ

İran'daki zulümden kaçarak Avustralya'ya sığınma talebinde bulunan Kürt mülteci ve ödüllü gazeteci Behrouz Boochani, Avustralya hükümetinin zalim ve yasadışı sığınma politikalarından dolayı altı yıldır Papua Yeni Gine'nin Manus Adası'ndaki mülteci merkezinde tutulmaktaydı. Behrouz, tutuklu bulunduğu süre boyunca basın ve sosyal medyada hak ihlallerini anlatmaktan geri durmadı. Gazeteci ve insan hakları savunucusu olarak bu dönemde uluslararası önem kazandı. Behrouz, inanılmaz zor koşullarda gazetecilik yapmasının yanı sıra Chauka adında uzun metrajlı bir belgesel çekti. Avustralya hükümetinin uzak deniz adalarına sığınmak isteyen insanları engellemek için uyguladığı zulmü gözler önüne seren film, dünyanın önemli festivallerinde gösterildi. Temmuz 2018'de gözaltındayken yayınlanan otobiyografik kitabı, beş edebî ödül kazandı. Uluslararası Af Örgütü'nün kefil olduğu bir aylık ziyaretçi vizesiyle Christchurch kentindeki Word Festivali'ne katılmak üzere Yeni Zelanda'ya ulaşan Behrouz, ziyareti sırasında Yeni Zelanda'ya sığınma başvurusunda bulundu. Behrouz'un iltica talebi sonunda kabul edildi.

3

AZERBAIJAN HÜKÜMETİNİN COVID-19 POLİTİKALARINI ELEŞTİREN MUHALİF AKTİVİST AGİL HUMBATOV, ZORLA GÖZALTINDA TUTULDUĞU RUH VE SİNİR HASTALIKLARI HASTANESİNDEN ÇIKARILDI

Humbatov, 2 Nisan'da "COVID-19 hakkında yanlış bilgi yayma" iddiasıyla ruh ve sinir hastalıkları hastanesine yatırılmış, bu süreçte vücuduna, rızası dışında içeriği bilinmeyen uyuşturucu maddeler enjekte edilmişti. Serbest kalmasının ardından Uluslararası Af Örgütü ile iletişime geçen Humbatov, hakkında yapılan Acil Eylem'in serbest bırakılmasında önemli bir etkisi olduğunu söyledi.

7

FRANSA'DA "YASA DIŞI SINIR GEÇİŞİNİ KOLAYLAŞTIRMA" SUÇLAMASIYLA YARGILANAN 74 YAŞINDAKİ MARTİNE LANDRY BERAAT ETTİ

Fransa'da Gineli iki çocuğu, Menton Sınır Karakolu'na götürdüğü için "yasa dışı sınır geçişini kolaylaştırma" suçlamasıyla yargılanan 74 yaşındaki Martine Landry, 2017'den bu yana süren mücadelenin sonunda nihayet beraat etti. 15 yaşındaki iki çocuğun, çocuk sosyal yardım kurumunun gözetimine alınmalarını isteyen yazılı bir belge sunmasına yardım eden Martine Landry, 5 yıla kadar hapis ve 30 bin Euro'luk para cezası ile karşı karşıyaydı. Martine, 2018 yılında beraat etmiş ancak savcılık karara itiraz etmişti. Duruşma öncesi savcılığın suçlamaları geri çekmesi üzerine Martine hakkındaki beraat kararı onanmış oldu.

8

ÇİN'DE HÜCRE HAPSİNDE TUTULAN KADIN AKTİVİST Lİ QIAOCHU SERBEST BIRAKILDI

Şubat ayından bu yana ailesi ve avukatı dahil hiç kimse ile görüştürülmeden hücre hapsinde tutulan aktivist Li Qiaochu serbest bırakıldı. Kadın ve işçi hakları savunucusu Li Qiaochu ile 16 Şubat 2020'de Pekin'de polis tarafından gözaltına alınmasından bu yana hiçbir iletişim kurulamamıştı. Bilinmeyen bir yerde tutulan Li'nin toplumsal cinsiyet temelli şiddete karşı yürüttüğü aktivizm ve partneri Xu Zhiyong'un Aralık 2019'da Xiamen şehrinde avukatlar ve aktivistlerin düzenlediği gayri resmi bir toplantıya katılması nedeniyle gözaltına alındığı düşünülüyordu. Çin'de yaygın olan gözetim konutları, belirli durumlarda, ceza soruşturması yürüten yetkililerin kişileri resmi gözaltı sistemi dışında, gizli hücre hapsi kapsamına giren koşullar altında altı aya kadar alıkoymasını mümkün kılıyor. Kendi seçtikleri bir avukata, ailelerine ve başkalarına erişimleri olmadan "gözetim konutlarında" tutulan 'şüpheliler' işkence ve diğer türde kötü muameleyle uğrama tehlikesi altına giriyor. Bu gözaltı yöntemi avukatlar, aktivistler ve dini inançları doğrultusunda ibadet eden kişiler de dahil olmak üzere insan hakları savunucularının çalışmalarını engellemek için kullanılıyor. Li'nin serbest bırakılmasında, Çin'in yaygın pratiklerine karşı yürüttüğümüz kampanyanın etkili olduğu düşünülüyor.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARINI SAVUNMAK NEDEN ÖNEMLİDİR?

TARIK BEYHAN
Kampanyalar ve İletişim Direktörü
Ulusal Af Örgütü Türkiye

Kamuoyunda "Büyükada Davası" olarak da bilinen hak savunucularının yargılandığı dava, 3 Temmuz 2020 günü görülen duruşmada ağır bir adaletsizlikle sonuçlandı. Uluslararası Af Örgütü olarak son üç yıldır bu davanın önemine dikkat çekiyoruz. Peki bu dava neden önemliydi?

Bunun cevabı hak savunucularının neden önemli olduğunda saklı.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU KİMDİR?

'İnsan hakları savunucusu' kavramı İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesi'nin 1988'de kabul edilmesinden sonra giderek artan şekilde kullanılmaya başladı.

İnsan hakları savunucusu, bireysel veya örgütlü olarak insan haklarını desteklemek veya korumak hedefiyle özel bir çaba gösteren kişi, grup veya örgütlere verilen addir. Herkesin insan haklarından faydalanabilmesi, insan haklarının ihlal edilmemesi, bir hak ihlalinin ortaya çıkmasının sağlanması, evrensel olarak tanınmış hakların uygulamaya geçirilmesinin sağlanması veya insan haklarını ihlal eden kişilerin hesap verebilmesi ve hakkı ihlal edilenlerin tam anlamıyla tazmin edilmesini sağlamak için çaba gösteriyor olabilir.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI NE YAPAR?

Herkes için bütün insan haklarını savunurlar. Sadece belirli haklar veya gruplar konusunda uzmanlaşabilir ve kısıtlı bir alanda çalışabilir fakat herkesin aynı haklara erişmesi gerektiğini savunurlar. İşkenceden ölüm cezasına, haksız tutuklamalardan adil olmayan yargılanmalara, ayrımcılıktan zorla yerinden edilmelere, kadın haklarından LGBTI+ haklarına, ifade özgürlüğünden toplanma özgürlüğüne, barınma hakkından mülteci haklarına, çocuk haklarından azınlık haklarına, siyasal haklardan ekonomik haklara ve burada sayamayacağım kadar çok birçok farklı hak için aynı anda veya bunlardan sadece biri veya birkaçı için çalışabilirler. Dünyadaki tüm insanlar için çalışabileceği gibi, belirli coğrafyalar veya belirli gruplar konusunda uzmanlaşabilir ve sadece o coğrafyalarla veya gruplarla ilgili faaliyet gösterebilirler.

Fakat hangi hak, grup veya coğrafya ile ilgili çalışıyor olursa olsun, insan hakları savunucuları tüm hakları dünyanın her yerinde herkes için savunur ve destekler. Sınırların, yönetim biçimlerinin ve ülkelerin ekonomik durumlarının ötesinde dünyadaki tüm toprak parçaları üzerinde herkesin aynı haklara erişebilmesi ve hak ihlallerine uğramamaları gerektiğini düşünürler.

İnsan hakları savunucularının yürüttüğü faaliyetlerden bazıları şunlardır:

- İnsan hakları ihlallerine dair veri toplayıp yayınlattırılır. Genellikle bu tarz bir faaliyeti insan hakları örgütleri yürütürler de tek bir hak ihlaline şahit olan veya sistematik hak ihlallerini araştırıp raporlamak isteyen bir birey tarafından da yapılabilir. Bu verileri yasama, yürütme ve yargı erklerine, siyasi partilere veya kamuoyuna sunarak insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılması ve bu ihlallerin cezasız kalmaması için çalışırlar.

- Hak ihlali mağdurlarına destek olurlar. Tespit ettikleri hak ihlallerinin mağdurlarının adalet arama süreçlerine yardımcı olabilir, yasal tavsiyeler verebilir, mağdurları mahkemelerde temsil edebilir veya acil ihtiyaçlarına çözüm sunmak için destek sağlayabilirler.

- İnsan hakları ihlalleri ile ilgili hesap verilebilirliğin sağlanması ve cezasızlığın sonlandırılması için yetkililere yönelik faaliyet gösterebilirler. Yetkililerin altına imza attıkları insan hakları sözleşmelerinin uygulanmasını sağlamak ve bu sözleşmelerin uygulanma süreçlerini gözlemlemek gibi faaliyetler yürütebilirler.

- İnsan haklarının bilinmesini sağlamaya yönelik eğitim verebilirler. Bu eğitimler, haklardan faydalanacaklara yönelik olabileceği gibi, polis, asker, savcı, hakim ve avukatlar gibi insan haklarının uygulanmasında sorumlu veya insan hakları ihlallerinde taraf haline gelen kişilere yönelik de olabilir.

Bu tarz faaliyetler genellikle düzenli olarak belirli bir zamanını insan hakları savunuculuğuna ayıran insan hakları savunucularının yürüttüğü faaliyetlerdir. Fakat insan hakları savunuculuğu sadece bununla sınırlı değildir. Genellikle insan hakları savunucularının Uluslararası Af Örgütü gibi insan hakları örgütlerinde çalışması gerektiği zannedilir. Fakat insan hakları savunucuları hak örgütlerinde çalışabileceği gibi Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi gibi hükümetler arası örgütlerde, kamu sektöründe ve özel sektörde çalışıyor olabilirler veya çalışmıyor olabilirler. Hatta insan hakları alanındaki çalışmalarının sürdürülmesi çoğunlukla gönüllü çalışmalara dayanır.

İnsan hakları savunucusu sayılmanızı için en önemli etken tüm insan haklarını ayrılmaz şekilde her yerde desteklemek ve bu haklar için şiddetle başvurmadan çaba göstermektir. Bu tanıma göre insan hakları savunuculuğuna düzenli olarak zaman ayırmayan birçok kişi aslında insan hakları savunucusudur.

Örneğin bir karakolda yaşanan insan hakları ihlallerini asla görmeyen gelmeyip raporlayan bir polis memuru, davalarda yasaları istisnasız olarak insan hakları lehine yorumlayan bir hakim veya insan hakları sorunlarını gündeme taşımak için çaba gösteren bir gazeteci de insan hakları savunucusu sayılır.

DEVLETLERİN İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARINA KARŞI YÜKÜMLÜLÜKLERİ NELERDİR?

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı İnsan Hakları Savunucularının Korunmasına İlişkin Kılavuz İlkeler ve İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesi olarak da bilinen Birleşmiş Milletler Evrensel Olarak Tanınan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesinde Toplumsal Kuruluşların, Grupların ve Bireylerin Hakları ve Sorumlulukları Üzerine Bildirgede de belirtildiği üzere insan hakları savunucularının korunmasında devletler esas sorumluluğa sahiptir.

Bu belgeler ışığında devletler, uluslararası hukuk gereği insan hakları savunucularının haklarını ihlal etmekten kaçınmalı, başkalarının ihlallerine karşı onları korumalı ve hatta hak savunucularının faaliyetlerini desteklemek için kendi inisiyatifleriyle adımlar atmalıdır.

HERKESİN HAKLARI İÇİN İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARINI SAVUNMAK

Diğer insanların haklarını korumak için faaliyet gösteren insanların baskı, yıldırma, soruşturma, kovuşturmayla karşılaşması ve hapsedilme tehdidi altında kalması insan hakları ihlallerine karşı faaliyet yürütmeyi zorlaştırır ve bu tarz faaliyetler yürütmek isteyenleri sindirebilir. Bu nedenle, Uluslararası Af Örgütü gibi insan hakları örgütleri, insan hakları savunucularını savunmayı, tüm insan haklarını savunabilmek için öncelikli bir görev olarak görür.

ADALET SARAYI'NDA ADALET BULUNAMADI

İLK DERECE MAHKEMESİNDE HAK SAVUNUCULARININ HAKSIZ ŞEKİLDE MAHKUM EDİLMESİNİN ARDINDAN DAVA İSTİNAF MAHKEMESİNE TAŞINDI

TARIK BEYHAN
Kampanyalar ve İletişim Direktörü
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

Kamuoyunda "Büyüka Davası" olarak da bilinen 11 hak savunucusunun asılsız suçlamalarla yargılandığı dava Uluslararası Af Örgütü'nün tüm dünyadaki en önemli gündemlerinden biri oldu. Üç yıldır süren yargılama sırasında defalarca çürütülen iddialar son aşamada savcının mütalaasında yeniden yer buldu ve altı insan hakları savunucusu için ceza istendi. 3 Temmuz 2020 günü İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 12. duruşma sonunda Türkiye hukuk sisteminin tarihinde kara bir leke olarak yer alacak karar okundu. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanımız Taner Kılıç, eski direktörümüz İdil Eser ve üyelerimiz Günal Kurşun ve Özlem Dalkıran mahkum edildi. Üst mahkemelere taşınacak olan davanın gerekçeli kararı ise bu yargılamanın hukukla hiçbir alakası olmadığını gösterdi.

GEREKÇESİZ 'GEREKÇELİ KARAR'

Gerekçeli karara baktığımızda en çok dikkatimizi çeken, ironik bir şekilde hiçbir gerekçe olmamasıydı. Fakat bu durum 105 sayfalık karar metninin tek sorunu değildi. Bu nedenle başından itibaren karar metnini değerlendirmekte fayda var.

SAVUNMALAR GÖRMEZDEN GELİNDİ

Karar metninde, hak savunucularının ve avukatlarının ilk duruşmadaki savunmaları ardından savcının mütalaası yer alıyordu. Gerekçeli karar metninde devam eden duruşmalarda ve özellikle son iki duruşmada hak savunucularının mütalaaya karşı savunmaları ve beyanları kesinlikle dikkate alınmamıştı. Metne bakıldığı zaman davanın 12 duruşma sürdüğünü anlamak mümkün değil.

DELİLLER YOK SAYILDI

Mütalaanın ardından hak savunucularına yöneltilen terör örgütü üyeliği ve terör örgütüne yardım suçlamaları için adı geçen terör örgütlerine dair açıklamalar yer alıyor.

Bu noktadan itibaren hukuki fecaat başlıyor. Lehte ve aleyhte delilleri göz önünde bulundurması gereken mahkeme, kararında, deliller arasında sadece aleyhteki zayıf delilleri sıralayarak, Büyüka'da gerçekleştirilen toplantıyla ilgili tanık ifadelerine yer veriyor.

Bu dava Büyüka'da gerçekleştirilen toplantıyla alakalı başlamış olsa da

ne iddianamede ne de mütalaada yöneltilen suçlamaların toplantıyla alakası yoktu. Bu nedenle tanık ifadeleri ile suçlamalar arasında hiçbir illiyet bağı bulunmuyordu. Buna rağmen sadece gizli tanık Büyüka'da gerçekleşen toplantıyla ilgili aleyhte tanıklık yaptı, diğer tanıklar ifadelerinde, toplantıda bir sorun görmediklerini belirttiler.

Tüm iddiaları çürüten ve dosyaya eklenen hiçbir delile, deliller arasında yer verilmedi, hukukun temel ilkelerine göre hakkındaki suçlamalar ispatlanana kadar masum sayılması gereken hak savunucuları, kendi masumiyetlerini ispatlamak zorunda bırakıldı ve kendileri delil toplamak, bilirkişi raporları elde etmek zorunda kaldı. Lehteki bu delillere kararda yer verilmediği gibi, savcı veya mahkemeler tarafından elde edilen hak savunucularının lehindeki deliller de gerekçeli kararda yer almadı. Üstelik üç yıl boyunca duruşmalarda öne sürülmeden, iddianamede ve mütalaada yer verilmeyen bazı iddialar da metne eklenerek, hüküm bölümüne geçilmişti.

TEMELSİZ HÜKÜM

Bu davanın soruşturma aşamasından itibaren görevli savcının Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 160. maddesi gereğince adil bir yargılamanın yapılabilmesi için yargılanan kişinin lehine ve aleyhine delilleri toplama yükümlülüğünü yerine getirmediği açıktır. Ortada hiçbir somut delil bulunmadan sadece suçlamaları içeren bir iddianame mahkemeye sunulmuştur.

Yine Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince somut

bir delil olmaması ve lehte delillerin sunulmaması nedeniyle iddianameyi iade etmesi gereken mahkemenin de bu yolu tercih etmediği görüldü.

Bu şartlar altında hak savunucuları ve avukatları, yöneltilen suçlamaları kendi çabalarıyla çürütmek zorunda kaldı. Tüm iddiaların çürütülmesine rağmen savcılık mütalaasında çürütülen iddialara yer verilip altı hak savunucusu için ceza istendi. Mahkeme ise ceza verilmesi istenen altı hak savunucusunun dördü hakkında verdiği hükmü, neredeyse mütalaadaki metni birebir kopyalayarak gerekçelendirdi. Kısacası, mahkeme, kararına bir gerekçe bulamadı.

Hükümde, Taner Kılıç'ın 6 yıl 3 ay, Günal Kurşun, İdil Eser ve Özlem Dalkıran'ın 1 yıl 13 ay (2 yıl 1 ay) hapis cezasıyla cezalandırılmasına oy çokluğuyla karar verildi.

YARGI TİYATROSU

İlk duruşmadan sonra hiçbir şey olmamış gibi bir görüntü sunan gerekçeli karar bize açıkça şunu söylüyor: Hiçbir delilin değerlendirilmediği ve savunmaların dikkate alınmadığı, hukukla hiçbir bağı olmayan bir tiyatro sergilendi ve karar davanın başında belliydi. Hükümün gerekçesi hukuk değil, insan hakları savunuculuğunu cezalandırmaktı.

Karara katılmayan üye hakim muhalefet şerhinde, gerekçeli kararda değinilmeyen tüm delillere değinilerek Taner Kılıç, İdil Eser, Günal Kurşun ve Özlem Dalkıran'a yöneltilen tüm suçlamaların ya delillerle çürütüldüğü ya da suçlamaları destekleyecek

bir delilin ortaya konulmadığını belirtiyor ve tüm hak savunucularının beraat etmesi gerektiği ifade ediyor.

Son duruşmada Özlem Dalkıran'ın beyanındaki şu cümleler bu davanın amacını özetliyor:

"Amaç, yıllardır döne döne izlediğimiz ve son yıllarda sistematikleşen yargısal tacizle, insan hakları toplumuna ve eleştirel seslere net bir uyarıda bulunmak. Devletin ve devlet dışı aktörlerin gerçekleştirdiği hak ihlallerini belgeleyen ve ifşa eden, devletin ve yetkili kurumlarının ihlalleri önlemedeki ihmali veya isteksizliğini eleştiren, ihاللerden etkilenenlere destek sunan ve adalet arayışlarında yanlarında duran, yeni ihاللery meydana gelmesin diye devlet kurumlarına ve hükümetlere önleyici tedbirler tavsiye eden insan hakları savunucularını sindirmek ve susturmaktır."

"Biz hak savunucularının çalışmalarını "sivil toplum örgütleri faaliyeti görüntüsü altında" diyerek karalayıp terör bağlantılı suçlamalarla yargılamak, "terörle mücadele görüntüsü altında" her türlü eleştirel sesi bastırmak, toplumu tamamen susturma amacını taşıyor. Basit bir çalışma toplantısından, dev bir "terör örgütüne yardım" davası çıkarılabilmenin başka bir açıklaması yoktur."

Bu kararla cezalandırılmak istenen hak savunucuları değil insan haklarını savunmaktadır ve amaç insan hakları savunucularını susturmaktır. Fakat duruşmalar boyunca ve kararın ardından gördüğümüz kadarıyla bu amaca ulaşmak mümkün olmayacaktır.

İLK GÖZLEMLER: DEVLETLERİN COVID-19 İLE MÜCADELE ADIMLARI VE İNSAN HAKLARI YÜKÜMLÜLÜKLERİ*

DAMLA KURU

Lobi ve Savunuculuk Sorumlusu
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

Dünya Sağlık Örgütü yeni tip corona virüsün insanlara bulaşması sonucu ortaya çıkan COVID-19 hastalığını küresel salgın (pandemi) ilan etti. Virüsün yayılması ile mücadele eden devletler, devletlerin virüsle mücadelesini destekleyen Birleşmiş Milletler gibi devletler arası örgütler ve sivil toplum örgütleri, özellikle salgından etkilenen insanlar ve sağlık çalışanları için bu zamanlar oldukça zorlu zamanlar oldu ve olmaya devam ediyor.

İnsan hakları, özellikle halk sağlığını, en riskli insanları ve grupları en iyi şekilde korumak için sürecin başlangıcından itibaren tüm hazırlık, tedbir ve tedavi çalışmalarının merkezinde olmalıdır. Fakat bu süreçte, COVID-19'un yayılmasına karşı alınan tedbirlerin çoğu, hastalığa yakalanmış (enfekte olmuş), hastalık riski altında ya da daha geniş bir kesimin parçası olanların haklarına erişmesi açısından doğuracağı potansiyel sonuçlar tam anlamıyla düşünülmeyen önerilmiş veya uygulanmıştır. Devletlerin yükümlülükleri; hakların bölünmezliği ve birbirine bağlılığı prensibi ile uyumlu şekilde medeni, kültürel, ekonomik, siyasal ve sosyal hakların garanti altına alınmasını içermektedir.

İnsan haklarına tam saygı krizlerin tüm aşamalarında önemlidir. İnsan haklarına saygı ancak halk sağlığı tehdidi en aza indirildikten sonra sağlanabilecek bir lüks olarak görülmemelidir. Yerinden edilenler dahil olmak üzere halk sağlığı krizinden etkilenenler, insan hakları hukukunun sağladığı tam ve etkili korunma hakkına sahiptirler.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Lobi ve Savunuculuk Departmanı olarak COVID-19

* <https://www.amnesty.org/download/Documents/POL3019672020ENGLISH.PDF>

pandemisi ile alakalı tüm insan hakları belgelerini kamu kurumları, siyasi partiler, milletvekilleri ve hak temelli çalışan diğer örgütlerle düzenli olarak paylaştık ve paylaşmaya devam etmekteyiz. İlgili insan hakları belgelerinin yanı sıra sağlık çalışanlarının haklarının korunmasından sosyal-ekonomik haklara, COVID-19 pandemisiyle mücadelede ifade özgürlüğünden salgının mülteciler gibi daha kırılgan gruplar üzerindeki etkilerine kadar çok çeşitli konulardaki görüşlerimizi de tüm muhataplarımızla paylaştık.

SALGININ BELİRLİ GRUPLAR ÜZERİNDE FARKLI VE ORANTISIZ ETKİLERİ

Şüphesiz COVID-19 herkesi etkileme potansiyeline sahip. Ancak, bazı grupların bu hastalığı ağır koşullarda geçirme ve hastalıktan hayatını kaybetme riski daha yüksek. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, ileri yaştaki insanlar ve önceden astım, diyabet veya kalp rahatsızlığı geçirmiş kişiler virüsün sebep olabileceği ağır hastalıklara karşı daha savunmasız durumdalar.

Bazı insanlar kendilerini virüse karşı yeterince korumada başka engellerle de karşılaşabilir. Örneğin, yoksulluk koşullarında yaşayan insanlar için maske ve dezenfektan gibi önleyici tedbirlere ulaşmak ya da evsiz insanlar için kendilerini toplumdan izole etmek kolay ve bazen de mümkün olmuyor. Salgının özellikle bazı sektörler üzerindeki etkilerinden düşük gelir ile güvensiz koşullarda çalışanlar ya da kayıt dışı çalışanlar olumsuz etkilenebiliyorlar. Bu insanlar gelirlerinde düşüşler yaşayabiliyor ve hatta işlerini dahi kaybedebiliyorlar. Devletler COVID-19 ile mücadele yollarını tasarlarken, salgının bu gruplar üzerindeki özel etkisinin bilincinde olmalı ve hastalıkla mücadele için planlar ve stratejiler hazırlarken bu grupların ihtiyaçlarını ve yaşantılarını dikkate almalıdır.

COVID-19 vakalarının artması sağlık sistemi üzerindeki baskıyı da artırır. COVID-19 ile alakası olmayan fakat kronik hastalıkları olanlar başta olmak üzere rutin sağlık hizmetine ihtiyacı olanlar, yaşlılar ya da hamileler gibi diğer vakalar da sağlık hizmetlerinden faydalanamama riski altında kalabiliyor.

SOSYAL GÜVENLİK VE İŞÇİ HAKLARI

Seyahat yasakları, karantina veya kamusal toplanmalara getirilen kısıtlar gibi halk sağlığını korumak adına alınan tedbirler, insanların çalışma hakkını olumsuz şekilde etkiler. Özellikle güvencesiz çalışan işçiler için bu tedbirlerin olumsuz etkisi orantısız olur. Göçmen işçiler, esnek ekonomi koşullarında kısa dönemli sözleşmeler ile çalışanlar, düşük gelirli ya da kayıt dışı çalışanlar bu güvencesiz çalışanlar grubundadır. Bu koşullarda çalışan işçilerin genellikle herhangi bir sosyal güvenliği yoktur ya da yetersizdir. Bu da raporluyken ücretlerinin ödenmediği durumda veya karantina koşullarında gelirlerini kaybedecekleri anlamına gelir. Bu durum, aynı zamanda, eğer hastalanırlarsa testlere ve tedaviye erişmek konusunda da zorluk yaşayacakları anlamına da gelmektedir. Devletler, COVID-19 salgını nedeniyle çalışmayan herkesin sağlık

hizmetleri, hastalık ödeneği ve doğum izni dahil olacak şekilde sosyal güvenliğe erişebilmelerini sağlamalıdır. Çalışma yaşamına devam edenler için ise her türlü koruyucu sağlık önlemi alınmalı ve sağlıklı çalışma koşulları sağlanmalıdır.

DAMGALANMANIN VE ÖTEKİLEŞTİRİLMENİN ÖNLENMESİ

COVID-19 salgınının sonucu olarak, belirli ülkelerden veya etnik kökenlerden geldiği düşünülen kişilere yönelik ayrımcılık ve damgalanma ile ilgili çeşitli raporlar ortaya konmuştur. Çeşitli insan hakları belgeleri ile korunan ayrımsız ve eşit olma prensibi devletlerin COVID-19 ile mücadelelerinde merkezde olmalıdır.

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ KORUNMASI

Sağlık çalışanları bu salgında ön saflarda, kendilerini ve ailelerini riske atmak pahasına hizmet vermeye devam etmekte. Sağlık çalışanları COVID-19 bulaşma riski, uzun çalışma saatleri, stres ve psikolojik yorgunluk ile karşı karşıya. Hemşirelere, doktorlara ve diğer müdahale personeline yeterli miktarda ve kaliteli kişisel koruyucu ekipman ile birlikte bilgilendirme, eğitim, psikolojik ve sosyal desteğin sağlanması gereklidir. Ayrıca, devletler sağlık çalışanlarının ve COVID-19 sebebiyle hastalanan veya hayatını kaybedenlerin ailelerinin desteklenmesinin güvence altına alındığı mekanizmaların oluşturulduğundan emin olmalıdır.

Bütün devletlere ve ilgili tüm aktörlere, COVID-19/ koronavirüs salgını ile mücadele ederken, özellikle ötekileştirilmiş gruplar ile yüksek riskli grupların özel ihtiyaçlarını ve meydana gelebilecek diğer hak ihlallerini gözeterek, uluslararası insan hakları ve standartlarla uyumlu olmaları yönünde çağrıda bulunuyoruz. Uluslararası Af Örgütü olarak COVID-19 pandemisiyle ilgili olarak hazırladığımız tüm raporlara, haberlere, açıklamalara internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

O SIRADA DÜNYADA: MÜLTECİ HAKLARI PANDEMİ TANIMAZ!

DAMLA UĞANTAŞ

Kampanya Sorumlusu
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

COVID-19'un pandemi olarak ilan edilmesinden bu yana pek çoğumuz zamanımızın büyük bölümünü evlerde geçirmek zorunda kaldık. Pandemi süreci toplumsal eşitsizlik ve adaletsizliğin boyutlarını bir kez daha yüzümüze çarparken, evde kalabilme şansına sahip olmayan binlerce kişi sınırlar arasında hareket etmeye devam etti. Devletler ise mülteci ve göçmen gruplara her zamankinden daha sert bir biçimde sırtını çevirdi ve mültecilerin uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan haklarını kısıtlama yoluna gitti. Buna karşın ve neyse ki olumlu gelişmeler de vardı. 2020 yılının başından itibaren mültecilere dair yaşanan gelişmelerden öne çıkanları derledik:

DÜNYADA 79,5 MİLYON KİŞİ SINIRLAR ARASINDA HAREKET EDİYOR!

BM Göç Örgütü'nün Küresel Eğilimler Raporu'na göre 2019 yılı sonu itibarıyla dünyada 79,5 milyon kişi zorla yerinden edildi. Bu kişilerin yüzde 68'i Myanmar, Afganistan, Suriye, Güney Sudan ve Venezuela'dan ayrılanlar. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre Türkiye'de evlerini terk etmek zorunda kalmış yaklaşık 3,6 milyon Suriyeli göçmen bulunuyor ve bunların 1,6 milyonunu çocuklar oluşturuyor.

MÜLTECİLERE YARDIM EDENLER 'SINIR GEÇİŞİNİ KOLAYLAŞTIRMAK'LA SUÇLANIYOR

Avrupa'da insan kaçakçılığıyla mücadele konusunda halihazırda kusurlu olan yasalar sığınmacılara destek olan insan hakları savunucularını hedef almak için kötüye kullanılıyor. Alpler'in Fransa tarafında çok sıkı bir biçimde uygulanan sınır denetimi rejimi, İtalya sınırının 20 kilometrelik derinliğinde gözaltına alınan mülteci ve göçmenlerin 'Fransa'ya yasa dışı girmiş' gibi değerlendirilmesine yol açıyor ve bu kişilere yardım eden herkes yargılanma ve mahkum edilme tehlikesi altına giriyor. İsviçre'de aralarında bir din görevlisinin de bulunduğu kişiler yalnızca yabancı

uyruklu kişilere kalacak yer verdikleri veya korumaya erişimlerine yardımcı oldukları için yargılandı ve mahkum edildi.

Geçtiğimiz günlerde konuya ilişkin bir iyi haber de aldık. Fransa'da Gineli iki çocuğu, Menton Sınır Karakolu'na götürdüğü için "yasa dışı sınır geçişini kolaylaştırma" suçlamasıyla yargılanan 74 yaşındaki Martine Landry, 2017'den bu yana süren mücadelenin sonunda Temmuz ayında nihayet beraat etti.

İTALYA, LİBYA İLE GÖÇ ANLAŞMASINI UZATTI

İtalya hükümeti, 2 Şubat'ta Libya ile olan göç anlaşmasını Libya'daki on binlerce kişiye yönelik korkunç ihlalleri görmezden gelerek üç yıl süreyle uzattı. Anlaşmanın yürürlükte olduğu üç yıl içinde binlerce çocuk da dahil olmak üzere en az 40 bin kişi denizde durduruldu. Libya'ya geri götürüldü. Aşırı kalabalık gözaltı merkezlerinde tutulan göçmenler ve sığınmacılar feci koşullara maruz kalıyor ve işkence ve tecavüz de dahil olmak üzere ağır ihlallere uğruyor. Ayrıca, çatışmaların şiddetlenmesi nedeniyle hayatları halen tehlike altında.

PERU, VENEZUELA'DAN GELEN MÜLTECİLERE YÖNELİK POLİTİKASINI DEĞİŞTİRDİ

Milyonlarca insanın hayatta kalmak için mücadele ettiği, yiyecek, su ve sağlık için minimum ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlandığı Venezuela'da ülkeden ayrılanların sayısı 4.8 milyona ulaştı. 377 bini sığınma başvurusunda bulunmuş kişiler olmak üzere, yaklaşık 800 bin Venezuelalıya ev sahipliği yapan Peru, mültecilere yönelik politikası bakımından geçtiğimiz yıllarda iyi bir örnek teşkil etti. Ancak Peru, geçtiğimiz yıl itibarıyla bu politikasında değişikliğe gitti. Ülkeye gelen kişiler için getirilen pasaport zorunluluğunun yanı sıra Peru, Venezuela'dan gelen kişiler için 'insani vize' uygulamasına başladı. Uygulama ile Peru, Ekvador sınırından gelenlerin pasaportlarında Ekvador'a giriş ve çıkışlarına ait damga bulunmaması durumunda kişileri ülkeye kabul etmiyor.

BOSNA HERSEK'TE BİNLERCE MÜLTECİ YETERSİZ KAMP KOŞULLARINA MAHKUM EDİLDİ

Avrupa ülkelerine ulaşmaya çalışan binlerce mülteci sınırların kapatılması ve ülkelerin politikalarını sertleştirilmesi nedeniyle Bosna-Hersek'te bulunan Una-Sana Kantonu'nda mahsur kaldı. Uluslararası Göç Örgütü tarafından kurulan çadır kentlerde 4 bin 100 kişi kalırken yaklaşık 3 bin mülteci tamamen yetersiz barınma koşullarında, terk edilmiş binalarda ve sokaklarda kalıyor. Kantonun yerel yöneticileri bölgede bulunan binlerce göçmeni COVID-19 gerekçesiyle Lipa'daki yetersiz çadır kamplara transfer

etme kararı aldı. Buradaki kamp alanlarında hijyen, beslenme ve bakım koşulları yetersizdi ve binlerce insanın hayatı büyük bir risk altına girdi.

AVRUPA ADALET DİVANİ: MACARİSTAN'IN MÜLTECİLERE YÖNELİK SINIRDA GÖZALTI UYGULAMASI HUKUKA AYKIRI

İranlı ve Afganistanlı iki ailenin, haklarında verilen geri gönderme kararı sonrasında açtığı davada, Avrupa Adalet Divanı, Macaristan'ın Sırbistan sınırındaki transit bölgede gözaltı uygulamasını hukuka aykırı buldu. İlgili davada iki ailenin sığınma başvurusu Macaristan hukukuna göre doğrudan reddedilmiş ve haklarında Sırbistan'a geri gönderme kararı verilmişti. Sırbistan'ın aileleri almayı reddetmesi üzerine aileler, transit bölgede bulunan Röske kampında bir yıldan uzun süre tutulmuşlardı. Kararda, ailelerin yeniden başvuru

imkanı tanınmadan veya bölgeden ayrılmalarına izin verilmeden kamplarda tutulmalarının "temel hürriyetlerden mahrum bırakma" anlamına geldiğini belirtildi.

BANGLADEŞ'TEKİ KAMPLARDA KALAN ARAKANLILAR COVID-19'A KARŞI SAVUNMASIZ BIRAKILDI

Myanmar'ın Arakan eyaletinde soykırım kapsamına giren fiiller ve Uluslararası Af Örgütü'nün açıkladığı* savaş suçları nedeniyle Arakanlılar evlerinden ayrılmak zorunda kalıyor. BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri'nin tahminlerine göre, son günlerde 10 bin kişi şiddetli çatışmalar ve askeri hareketlerin artmasıyla evlerini terk etti. Arakan'dan ayrılan kişiler

genellikle zorlu ve ciddi ölüm tehlikesi barındıran bir deniz yolculuğunun sonunda Bangladeş'e sığınıyor. Bangladeş şimdiye kadar göçmenleri cömertçe ülkeye aldı ancak ülkeye ulaşan kişilere çoğunlukla mülteci statüsü vermedi. Bangladeş'teki kamplar ise aşırı kalabalık ve hijyen koşullarını kesinlikle sağlamıyor. Kilometrekareye 40 bin nüfusun düştüğü kamplarda kişiler, bambu ve çürük brandalardan oluşan sığınaklara mecbur kalıyor. Bangladeş yetkilileri sıkışık koşullarda hayatlarını sürdüren mülteciler için COVID-19'a karşı etkili bir bilgilendirme sağlamadı, kapsamlı internet kesintilerinin de etkisiyle kamplarda kalanlar COVID-19'a karşı hayati öneme sahip bilgileri edinmekten yoksun bırakıldı ve artan bir biçimde izole edildi. Kamplarda kalanların telefonla iletişim kurmasına da halen izin verilmiyor. Haziran ayının ikinci haftası itibarıyla yaklaşık yarım milyon kişiye ev sahipliği yapan Cox's Bazar kampında COVID-19 testi yapılan 400 kişiden 40'ının testinin pozitif çıktığı bildirildi.

HİRVATİSTAN'DA POLİS, BOSNA SINIRINDA MÜLTECİ VE SIGINMACILARA İŞKENCE UYGULUYOR

Hırvatistan polisinin Bosna sınırında göçmenlere ve sığınmacılara yönelik insan hakları ihlallerinin korkunç bir biçimde arttığını ortaya çıkardık. 26 Mayıs'ı 27 Mayıs'a bağlayan gece Batı Avrupa'ya geçmek isterken Plitvice Gölü yakınında Hırvatistan polisi tarafından durdurulan Pakistan ve Afganistan vatandaşı 16 sığınmacıdan aktısıyla gerçekleştirilen görüşmeler sonrasında bir grup göçmen ve sığınmacının, polis memurları tarafından bağlanarak darp edildiği ve işkenceye uğradığı raporlandı.

* <https://www.amnesty.org.tr/icerik/myanmar-arakandaki-catismalar-siddetlenirken-hava-saldirilarinda-siviller-olduruluyor>

EŞİT HAKLAR İÇİN HEP BİRLİKTE! PANDEMİ DÖNEMİNDE LGBTİ+ HAKLARI ÇALIŞMALARIMIZ DEVAM EDİYOR

GÖKSU ÖZAHİSHALI
Kampanya Sorumlusu
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

FIRAT DOĞAN
Sosyal Medya ve Dijital İletişim
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

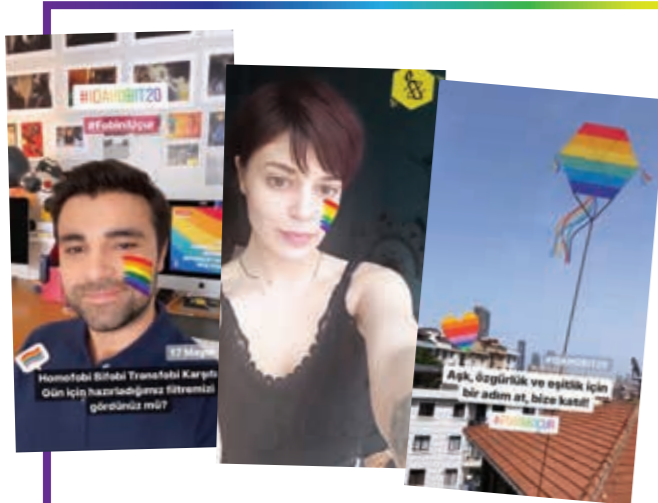
LGBTİ+ hakları Türkiye’de daralmakta olan sivil alanın, geçtiğimiz beş-altı yıllık süreç içerisinde en sarsıcı şekilde gözlemlenebildiği alanlardan biri. 2020’de kampanya çalışmalarımızı planladığımız günlerde Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi olarak biz de insan hakları alanında çalışan diğer birçok sivil toplum örgütü gibi kampanya çalışmalarımız içerisinde LGBTİ+ hakları alanında yürüteceğimiz faaliyetlerimize kapsamlı bir yer verdik. Ancak 2020 yılının ilk çeyreğinde Türkiye’de de hayatın olağan akışına şiddetli şekilde engel olmaya başlayan COVID-19 pandemisi, bizleri de herkes gibi pandeminin getirdiği ‘yeni normal’ içerisinde planlarımızı değiştirmeye ve sürece adapte olmaya itti.

Dünyanın birçok yerinde Mayıs ve Haziran aylarında ivmelenen Onur Haftası etkinlikleri, geçtiğimiz beş yılda Türkiye genelinde valiliklerin, barışçıl toplanma özgürlüğünü kısıtlayan engellemeleri nedeniyle güçlükle gerçekleştirilirken, 2020 yılında pandemi nedeniyle çevrimiçi etkinlikler yoluyla gerçekleştirildi.

UÇURTMALAR INSTAGRAM’DA!

Dört senedir 17 Mayıs Uluslararası Homofobi, Bifobi ve Transfobi (IDAHOBIT) gününde düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz açık hava etkinliği olan #FobiniUçur’u bu sene yine rengarenk ama dijital ortamda gerçekleştirdik. Her sene farklı illerde havada süzülen uçurtmalarımızı bu yıl çeşitli web sitelerinde ve sosyal medya uygulamalarında sallandırdık. Tasarladığımız Instagram filtresi ve farkındalık amacıyla hazırladığımız kutlama videomuz ile uçurtmalarımızı bu kez evlerimizde, telefonlarımız aracılığıyla uçurduk. Herkesi aşk, özgürlük ve eşitlik için bir adım atmaya, sessizliğimizi bozup fobilerimizi uçurmaya davet ettik.

Instagram filtremiz ‘fobini uçur’ 17 Mayıs’ı evlerimizden kutlamak isteyen binlerce kişi tarafından kullanılmanın yanı sıra, birçok sanatçının da LGBTİ+ haklarına dikkat çekmek için yaptığı paylaşımlara vesile oldu.

İSTANBUL ONUR HAFTASI ETKİNLİKLERİ VE ODTÜ ONUR YÜRÜYÜŞ DAVASI

Bu yıl temasını #BenNeredeyim olarak belirleyen İstanbul Onur Haftası, pandemi nedeniyle tüm etkinliklerini dijitale taşıırken, #FobiniUçur’da yaptığımızı benzer şekilde, bir başka Instagram filtresi tasarlayarak Onur Haftası’nın heyecanına sosyal medya kanallarımız üzerinden dahil olduk. Tüm dünyada olduğu gibi yetkililere LGBTİ+’ların pandemi döneminde de maruz kaldığı ayrımcılığın son bulması için çağrıda bulunduk.

Diğer yandan kampüs içerisinde düzenledikleri Onur Yürüyüşü nedeniyle “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtarla rağmen kendiliğinden dağılmama” gerekçesiyle yargılanan ODTÜ öğrencileri ve bir öğretim görevlisi için aktivistlerimizle birlikte destek mesajlarımızı yine dijital ortamlarda paylaştık. Duruşmaları takip ettik.

LGBTİ+ HAKLARI İNSAN HAKLARIDIR.

EĞİTİM

DİL YARASI: HETERONORMATİVİTE

18:00-20:00 | 30.06.2020 | Zoom

Detaylı bilgi: ihe@amnesty.org.tr

LGBTİ+’LARA YÖNELİK AYRIMCI SÖYLEMLER VE PANDEMİ

LGBTİ+’lara yönelik ayrımcı söylem bazen tam da onları koruması gereken devletler tarafından körükleniyor. Ne yazık ki dünyanın birçok ülkesinde LGBTİ+ olmak hala her gün ayrımcılığa uğramak anlamına geliyor ve ayrımcılığın nedeni insanların cinsel kimlikleri, cinsel yönelimleri ya da cinsiyet ifadeleri olabiliyor. COVID-19 pandemisi sürecinde de benzer şekilde, bilimsel gerçeklikten uzak şekilde yayılan ifadeler, LGBTİ+’ları salgın hastalıklarla ilişkilendirmek için kullanılabiliyor. Yükselen ayrımcı söylem, insan hakları alanında çalışan kurumlar olarak bizlere bir kez daha LGBTİ+ haklarında çalışmanın gerekliliğini hatırlatıyor.

Uluslararası Af Örgütü olarak pandemi sürecinde LGBTİ+ hakları alanındaki çalışmalarımızı, tam da bu nedenlerle çevrimiçi eğitimlerle destekledik. Galatasaray Üniversitesi Sosyal Farkındalık Kulübü’nün düzenlediği “COVID-19 sürecinde LGBTİ+’ların Uğradığı Hak İhlalleri” isimli panele katkı sunduk. Bu çalışmalarımıza paralel olarak ilk eğitimimizi LGBTİ+ hakları alanında temel kavramlar üzerine yaptık. Ardından “Dil Yararı: Heteronormativite” başlıklı eğitimimizle yükselen ayrımcı söylem ve ayrımcı dil kullanımı üzerine, KAOS GL’den katılımlarla konuştuk.

Türkiye’ye odaklanmış çalışmalarımızın yanı sıra dünyada LGBTİ+ yönelik yaşanan hak ihlallerini takip ettik ve harekete geçtik. Macaristan’da transların ve instersekslerin insan haklarını ihlal ederek, bu kişilerin cinsiyet kimliklerinin yasal olarak tanınmasını engelleyen yasaya karşı acil eylem başlattık. Rusya’da LGBTİ+ ve kadın hakları aktivisti Yulia Zvetkova’ya yönelik suçlamaların düşürülmesi için çalışmalar yürüttük.

“NEFES ALAMIYORUM” ABD’DEKİ ‘BLACK LIVES MATTER’ PROTESTOLARININ YARATTIĞI OLUMLU DEĞİŞİMLER

JASMEET SIDHU

Kıdemli Araştırmacı
Uluslararası Af Örgütü ABD

İngilizceden çeviri: DİLA KELEŞ

ABD’de bir polisin diziyile boynuna bastırarak öldürdüğü George Floyd’un ağzından dökülen ‘nefes alamıyorum’ sözleri, ABD’de ve tüm dünyada ırksal adalet ve polis teşkilatında reform talebinin ana sloganı haline geldi. Dünyanın dört bir yanında milyonlarca kişi tarihi bir dayanışma ile, haftalar boyunca sokaklara çıktı ve değişim talebiyle protestolar düzenledi, şarkılar söyledi ve sembolik bir jestle diz çöktü.

Dünyada ve polis baskısına rağmen ABD’de düzenlenen protestolar, polis şiddetine son verilmesi yolunda somut değişiklikler kaydedilmesini sağladı. ‘Black Lives Matter’ (Siyahların Hayatları Değerlidir) protestolarının başlangıcından itibaren ABD’de kaydedilen 10 olumlu değişikliği derledik.

1 - GEORGE FLOYD’UN ÖLÜMÜNDE SORUMLULUK TAŞIYAN POLİS MEMURLARI HAKKINDA SORUŞTURMA AÇILDI

Minneapolis’te George Floyd’un boynuna uzun süre bastırılan ve ölümüne yol açan eski polis memuru Derek Chauvin, protestoların ardından ikinci dereceden cinayete sebebiyet vermek suçlamasıyla tutuklandı. Olayda sorumluluğu bulunan diğer üç eski polis memuruna da suçlamalar yöneltildi.

2 - BELEDİYE MECLİSLERİ, POLİS TEŞKİLATI BÜTÇESİNİ AZALTILMAYI GÜNDEME ALDI

Minneapolis belediye meclisi üyeleri, kent polis teşkilatını lağvederek topluluk öncülüğünde yeni bir emniyet modeli uygulamayı kararlaştırdı. Los Angeles’ta Belediye Başkanı, polis teşkilatının bütçesinde 150 milyon dolara kadar kesinti yapmayı teklif etti. Boston, Massachusetts, Lansing, Michigan ve Seattle’in da aralarında bulunduğu diğer kentlerdeki Belediye Başkanları da polis bütçesinde kısıtlama yapmayı planladıklarını açıkladı.

3 - ABD’NİN İRKÇİ TARİHİNE REFERANS VEREN HEYKELLER KALDIRILDI

Boston, Philadelphia, Dallas, Birmingham, Washington D.C., Richmond, San Francisco ve ABD’nin diğer onlarca kentinde Kristof Kolomb, Frank Rizzo, Robert E. Lee, Junipero Serra, Charles Linn ve Albert Pike da dahil olmak üzere ırkçılık geçmişi ve mirasına sahip kişilerin heykelleri ve büstleri kaldırıldı.

4 - POLİS TEŞKİLATLARINDA YENİ YASALAR ÇIKARILDI

Eyalet ölçeğinde ve yerel düzeyde hızla çıkarılan yeni yasaların bazıları şöyle:

Colorado eyaletinde Denver, Minnesota eyaletinde Minneapolis, Teksas eyaletinde Houston ve Austin, Washington D.C., Illinois eyaletinde Chicago ve Arizona

eyaletinde Phoenix kentleri, George Floyd’un öldürülmesinin ardından polisin insanların boynuna bastırmasını yasakladı.

Iowa, New York ve Connecticut, kolluk güçlerinin insanların boynuna bastırmasını yasaklayan eyalet yasaları veya kararname çıkarıldı.

Washington eyaletindeki Seattle, kolluk güçlerinin protestoculara biber gazı sıkmasının ardından biber gazını ve boynuna bastırma yöntemini yasakladı.

Washington D.C. barışçıl protestoculara karşı plastik mermi ve tahriş edici kimyasal maddelerin kullanımını üç ayığına yasakladı.

Kentucky eyaletine bağlı Louisville oybirliğiyle ihbarsız arama emirlerini yasakladı.

5 - FEDERAL MECLİS ÜYELERİ, POLİS TEŞKİLATINDA REFORM VE İRKÇİLİKLA MÜCADELE İÇİN YASA TASARILARI SUNDU

Kolluk faaliyetlerinde nitelikli dokunulmazlık, vücut kameralarının kullanımı, ırksal profillemeye, güç kullanımı standartları, verilerle şeffaflık denetimi, gelişmiş polislik eğitimi ve diğer konularda değişiklikler öngören yasa tasarıları sunuldu.

6 - POLİS TEŞKİLATLARI, POLİSİN GÜÇ KULLANIMI STANDARTLARINDA DEĞİŞİKLİKLER YAPTI

Michigan eyaletinde Aurora, Arizona eyaletinde Phoenix ve Kaliforniya eyaletinde San Francisco kentlerinin de aralarında bulunduğu birçok kentte polis teşkilatları, George Floyd’un öldürülmesinin ardından boynuna bastırma yöntemini yasakladı.

Illinois eyaletinde Chicago, Ohio eyaletinde Cincinnati, Florida eyaletinde Tampa, Maryland eyaletinde Baltimore, Arizona eyaletinde Phoenix ve Güney Karolina eyaletinde Columbia kentlerinde belediye başkanları ve kolluk yetkilileri, Polis Teşkilatında Reform ve İrksal Adalet Çalışma Grupları oluşturmak için bir araya geldi.

New Jersey, 20 yıldır ilk kez, başsavcının talimatı üzerine tüm polis birimleri için güç kullanımı kurallarını güncellenecek.

New York Polis Teşkilatı, son derece sorunlu bir birim olan sivil giyimli suçla mücadele birimini lağvetme sözü verdi.

7 - SPOR KULÜPLERİ, İRKÇİLİĞİN SPOR ENDÜSTRİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ KABUL ETTİ

ABD’deki en önemli araba yarışı organizasyonlarından biri olan NASCAR birkaç yıl öncesine kadar uyguladığı bir kuraldan dönüş yaparak, konfederasyon bayrağının* tüm yarışlarda kullanımını yasakladı.

Ulusal Futbol Ligi (NFL) Başkanı, futbolcuların ırkçılık eleştirilerini ve Afrikalı Amerikalılara yönelik polis şiddetine karşı düzenlenen barışçıl protestoları dikkate almakta yetersiz kaldıklarını söyleyerek, ligin geçmişteki hatalarını kabul etti. Ulusal Futbol Ligi ayrıca gelecek 10 yıl içinde ırkçılıkla mücadelede 250 milyon dolar destek vermeyi taahhüt etti.

8 - ŞİRKETLER, İRKÇİLİKLA MÜCADELE KAPSAMINDA HAREKETE GEÇTİ

Şirket liderlerinin iş hayatında ve işyerindeki ırksal eşitsizliğin ve önyargıların ortadan kaldırılması konusunda halen gidecek çok yolu var; ancak son dönemde birtakım olumlu adımlar atıldı.

Amazon, şirketin rekognition isimli yüz tanıma ürününün polis tarafından kullanılmasını geçici bir süreliğine engelledi.

Johnson & Johnson, açık tonların koyu tonlara göre daha tercih edilebilir olduğu fikrine dayanan ten rengi açıcı kremlerinin satışını durdurma sözü vererek, ten rengine dayalı ayrımcılığa dikkat çekti.

Pepsi, açıkça ırkçı kişilere dayalı bir pazarlama ürünü olan Aunt Jemima şurup markasının ismini ve simgesini kullanmaya son verecek. Şirket aynı zamanda gelecek beş yıl içinde Siyahları desteklemek için 400 milyon dolar harcamayı planlıyor.

Starbucks, ırkçılığa karşı tavrını göstermek için personel politikasını gevşeterek çalışanlarının ‘Black Lives Matter’ yazılı tişörtler giymesine ve rozetler takmasına izin verdi.

9 - 19 HAZİRAN ‘ÖZGÜRLÜK GÜNÜ’NÜN (JUNETEENTH) RESMİ TATİL OLMASI PLANLANIYOR

İngilizcede 19 ve Haziran sözcüklerinin birleşiminden oluşan ‘Juneteenth,’ 19 Haziran 1865’te ABD’de köleliğin kaldırıldığı gün olarak kabul ediliyor ve kutlanıyor. Federal meclis üyeleri, ‘Özgürlük Günü’ olarak da anılan 19 Haziran’ın resmi tatil olması için yasa teklifleri sundu. ABD’nin dört bir yanında Twitter, Nike, Mastercard ve Vox Media gibi şirketler, 19 Haziran’ı çalışanları için ücretli tatil ilan etti.

10 - ABD BAŞKANI TRUMP, BOYUNA BASTIRMAYI YASAKLAYAN KARARNAMEYİ İMZALADI

Haftalarca süren protestoların ve polis şiddetinden etkilenen gruplardan gelen baskıların ardından ABD Başkanı Trump, bir kararnameye imza attı. Kararname, federal hükümetlerin fonladığı polis teşkilatlarını, boynuna bastırma yöntemini yasaklamaya teşvik ediyor ve kolluk güçlerinin aşırı güç kullanan kolluk yetkililerine ilişkin ulusal bir kayıt sistemi kurmasını istiyor.

Uluslararası Af Örgütü, bu kararnameyi tatminkar bir çözüm olarak değerlendirmemekte ve daha fazla şey yapılması gerektiğini düşünmektedir; bununla birlikte kararname, küresel baskıların ABD yönetimini adım atmaya zorlayan olumlu bir sonucudur.

* Konfederasyon bayrağı Amerika tarihinde, köleliği savunan Güney eyaletleri ile kölelik karşıtı ve merkezî hükümetten yana Kuzey eyaletleri arasında 1861 ve 1865 yılları arasında süren İç Savaş sırasında ortaya çıktı. Kölelik Kuzey eyaletlerinin zaferi sonrası resmen kaldırıldı. Bayrak Güney’deki 13 eyalette savaş sırasında ölen askerleri temsil ediyor.

İNTERNET ÖZGÜRLÜĞÜ TEHDİT ALTINDA

TARIK BEYHAN

*Kampanyalar ve İletişim Direktörü
Uluslararası Af Örgütü Türkiye*

5651 sayılı 'İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun' 2007 yılında gündeme geldiğinden beri eleştiriliyor. Web 2.0 adı verilen ikinci nesil internet, kullanıcıların içerik üretebildiği bir düzlemi ortaya çıkarmıştı fakat kanun çağın gerisinde kalarak internet sitelerine gazete muamelesi yapıyordu. İnternette yayınlanan tüm içeriklerin önceden gözden geçirilmiş olacağını varsayarak platformlar içeriklerden sorumlu tutularak platformlara erişimin tamamen yasaklanmasının önü açıyordu.

İnternet ile ilgili düzenlemelerin çağın gerisinde kalması konusundaki ilk örnek bu değildi. 2001'de 5680 sayılı Basın Kanunu'nda yapılan değişiklikle gazete ve dergiler gibi internet sitelerinin de kopyasının basın savcılığına gönderilmesi şart koşulmuştu. Sivil toplum kuruluşlarının çabasıyla ortaya çıkan toplumsal muhalefetin de katkısıyla bu değişiklik Cumhurbaşkanı'dan döndü. Ancak daha sonra yapılan bir değişiklikle internet yayınları yalan haber, hakaret ve 'benzeri fiiller' nedeniyle yaptırıma maruz kalabilecek. 'Benzeri fiiller' gibi muğlak ifadeler daha sonra da ifade özgürlüğünü baltalayan eylemlerin bahanesi olmaya devam etti. 2007'ye kadar başta Türk Ceza Kanunu olmak üzere, birçok kanun hükmüne dayanılarak, çok sayıda web sitesine erişim engellendi.

2007'de 5651 sayılı kanun TBMM'de görüşülürken yasa aleyhinde söz alan sadece bir milletvekili oldu. Geri kalan milletvekilleri yasanın kapsamını daha da genişletmek için uğraştı. 2001'deki akıldışı düzenlemeyi reddeden Cumhurbaşkanı, maalesef bu yasayı onayladı.

5651 SONRASI DÖNEM

2007'de 5651 sayılı kanunun çıkarılmasının ardından yasaklamalar arttı. O dönem Türkiye'de sıklıkla ziyaret edilen Youtube defalarca yasaklandı. Wordpress, Myspace, LastFM, Blogspot, Twitter, Wikipedia ve Imgurl gibi sitelere erişim tamamen engellendi.

2010 yılında Youtube'a getirilen erişim engelini birçok Google servisine de erişim sorunu yaratmasıyla 17 Temmuz 2010'da İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirilen protesto İstanbul'un gördüğü en kalabalık yürüyüşlerden biri oldu.

2011 yılında 'İnternetin Güvenli Kullanımına Dair Usul ve Esaslar'ın onaylanmasının ardından internetin filtrelenmesi uygulaması yürürlüğe girdi. O günden bugüne yüz binlerce web sitesine erişim engellendi, birçok haber sitesi sansürlendi.

SON DEĞİŞİKLİK

Toplumsal muhalefete rağmen 29 Temmuz'da TBMM'de kabul edilen yasa değişikliği internet özgürlüğünü tehdit ediyor. 1 Ekim'de yürürlüğe girecek olan yasa değişikliği aslında uygulanan sansürün gizlenmesini amaçlıyor. Sosyal medya platformları, evrensel standartlardaki içerik çıkarma taleplerini halihazırda karşılıyor. Fakat ifade özgürlüğünü ihlal eden mahkeme kararlarını uygulamayı kabul etmeyen sosyal medya platformlarına erişim daha önce hükümet tarafından tamamen engelliyordu. Bu engellemelerin yarattığı tepki ve toplumsal muhalefet nedeniyle çıkarılan bu yasa, sosyal medya platformlarının iç hukuka göre bile suç olmayan içeriklerle ilgili olarak da sorumlu tutulabilecek bir temsilci atamasını şart koşuyor.

Yasanın uygulamaya girmesinin ardından bir temsilci atamayan platformlar erişilemez hale getirilecek. Bu sayede hükümet, sansür uygulamasını bir muhatap bulamama sorunu olarak sunabilecek. Eğer platformlar bir temsilci atarsa, bu temsilcinin güvenliğini sağlamak adına baskılara boyun eğmek durumunda kalacaklar. Biz bu yasayı tartışırken Facebook Brezilya'da bu baskılara boyun eğmek durumunda kaldı. Temmuz'da Brezilya mahkemeleri Facebook'un 12 hesabı kapatmasını istedi ve Facebook bu hesaplara Brezilya'dan erişimi engelledi. Fakat mahkeme bunu yeterli bulmayı hesapların tamamen kapatılmasını istedi. Bunun üzerine Facebook, Brezilya'daki çalışanına uygulanacak cezai yaptırım tehdidiyle talimatı uygulamak zorunda kaldı.

Türkiye'de medyaya yapılan baskıların ardından hem büyük şirketler hem de küçük işletmeler sosyal medya reklamlarına yöneldi. Yasaya göre platformlar bir temsilci atamazlarsa verilecek para cezasının ardından Türkiye'den bu platformlara reklam verilmesi yasaklanacak. Özellikle küçük işletmeler gelirlerinin büyük kısmını sosyal medya platformları aracılığıyla elde ediyor. Böyle bir reklam yasağı, platformlardan çok, on binlerce küçük işletmeye zarar verecek.

© Sebastien Thibault - agoodson.com

Reklam yasağına rağmen bir temsilci atanmaması durumundaysa bant genişliğinin %90'a kadar kısıtlanması öngörülmüyor. Bu uygulama ağ tarafsızlığının tamamen ihlali anlamına geliyor. Ağ tarafsızlığı ilkesi, bilgi alışverişinin tüm dünyada açık şekilde gerçekleşmesini hayal ederek internetin temelini atan J. C. R. Licklider'in yaklaşık 60 yıl önceki hayalini yansıtır. Bu ilke, internet servis sağlayıcıları veya devletin internet üzerindeki verilere eşit davranmasını ve hiçbir kullanıcının hiçbir içeriğe erişimine özel bir kural konulmamasını ifade eder.

Yasayı uygulayacak sosyal medya platformlarının insan hakları sorumlulukları da bu yasanın uygulanmasını imkansız hale getiriyor. 2017'de Google, Çin'in sansür politikalarına uygun şekilde Çin'de hizmet verebilmek için Dragonfly adlı bir proje başlatmıştı. Google çalışanlarının buna tepki göstererek projeyi kamuoyuna duyurmasının ardından gelen tepkilerle Google bu projeden vazgeçmek zorunda kalmıştı. Bu yasaya uyum sağlayacak sosyal medya platformları dünya çapında ciddi tepkiyle karşılaşacaktır.

ÖZGÜRLÜĞÜN OLDUĞU SON MECRAYA BASKI

Böyle geniş sansür uygulamalarının çok temel bazı bilgilerin bile gizlenmesinin yolunu açtığını tarih bize gösterdi. Örneğin Romanya'yı 24 yıl yöneten Çavuşesku, bu sansür mekanizmalarını temel bilgileri gizlemek için kullandı. Hava sıcaklığı belirli bir derecenin altına düştüğü zaman hükümetin alması gereken önlemlerden kaçınmak için hava durumuna sansür uyguladı.

Son yıllarda mahkemeler, yetkililerin ilettiği neredeyse tüm yasaklama taleplerini onayladı. Bu yasanın uygulanması durumunda sansürlenmeyen hiçbir yaygın iletişim mecrası kalmayacak. Bu yasa, yıllardır mahkeme kararlarında gördüğümüz ifade özgürlüğü kapsamındaki görüşler nedeniyle verilen cezaların fiilen uygulanabilirliğini artırma ve muhalif görüşleri tamamen boğma amacı taşıyor.

DAVA GÖZLEM PROGRAMI

BATUHAN DURMUŞ

Dava Gözlem Program Sorumlusu
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

geldiğini iddia etti.

Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'na F.K. hakkında "kasten öldürme" suçlamasıyla düzenlenen iddianameyi Adana 9. Ağır Ceza Mahkemesi kabul etti.

9 Temmuz 2020'de görülen duruşmada Hamdani'nin babası A.E.H. ve üç görgü tanığı hazır bulundu. Adana Barosu, İzmir Barosu ve ÇHD davaya katılma talebinde bulundular. Heyet talepleri reddetti. Duruşmada baba Hamdani, F.K.'dan şikayetçi oldu.

ÇHD avukatı, bir polis memurunun yargılandığı duruşma salonundaki polis memurlarının, baba A.E.H. üzerinde baskı oluşturduğunu söyledi.

Olay anını anlatan dört tanıktan ilki: "Polisin iki kez 'Dur!' dediğini duydum. Çocuk hemen durdu. Yüzünü polise döndü. Bir adım geriye attı. Silah patladı. Polis çocuğun başına geldi. 'Niye kaçyorsun?', dedi. Çocuk kaçmadı ki. O sırada can çekişiyordu. Silah polisin elindeydi. Polisin ayağının takıldığını veya sendelediğini görmedim."

2. duruşma 13 Kasım 2020 saat 09:30'da görülecek.

T24 FUAT AVNİ TWEETLERİ DAVASI

T24 internet gazetesi ve pek çok yayın kuruluşu Mart 2014 – Nisan 2016 tarihleri arasında, Fuat Avni mahlasını kullanan bir Twitter hesabına ait tweetleri haberleşti. T24 kurucusu ve Genel

Yayın Yönetmeni Doğan Akın'ın "silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek" ile suçlandığı 7 Ekim 2019 tarihli iddianame İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edildi.

19 Şubat 2020'de görülen duruşmada Doğan Akın, iddianamedeki suçlamaların bağımsız habercilik faaliyeti olduğunu anlattı. Tweetlerin haberleştirilmesini T24'ün habercilik perspektifiyle açıkladı.

"Bütün kamuoyunun" ve "ana akım medya"nın da gündeminde olan konuya T24'ün gazetecilik refleksleriyle kayıtsız kalmadığını ve Fuat Avni hesabını sorgulayan "açıklama, görüş ve haberlere" de üç farklı boyutta yer verildiğini aktardı.

Savcılık mütalaasında Akın'ın "delil yokluğu" gerekçesiyle beraati talep edildi.

2 Temmuz 2020'de 3. duruşması görülen davada gazeteci Doğan Akın "suçun unsurları oluşmadığı" ve "yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olduğu" gerekçeleriyle beraat etti.

ODTÜ ONUR YÜRÜYÜŞÜ DAVASI

10 Mayıs 2019'da ODTÜ'de düzenlenen 9. ODTÜ LGBT+ Onur Yürüyüşü'ne polis müdahale etti, 22 öğrenci gözaltın alındı. 18 öğrenci ve bir araştırma görevlisinin "kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama" ve bir öğrencinin "kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret" suçlamasıyla Ankara 39. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı davanın 2. duruşması 12 Mart 2020 tarihinde görüldü.

Duruşmada görgü tanığı dört akademisyen tanık sıfatıyla mahkeme tarafından dinlendiler. İfadelerinde olay gününün kronolojisini, polis şiddeti tanıklıklarını ve öğrencilerin ifade özgürlüğünün ODTÜ'de her zaman korunduğuna geldiğini anlattılar.

Prof. İnci Gökmen ifadesinde, ODTÜ'de şiddet içermeyen eylemlere polis çağırılmadan izin verildiğini, polisin kampüse çağırıldığı eylemlerde bile rektörlükle öğretim üyeleri arasında bir diyalog kurmanın mümkün olabildiğini ve polis müdahalesinin söz konusu olmadığını söyledi. Prof. Gökmen, olay günü biber gazından nasıl etkilendiklerini anlattı.

Duruşma 10 Aralık 2020 saat 09:00'a ertelendi.

ÇORLU TREN KAZISI - ADALET NÖBETİ DAVASI

8 Temmuz 2018'de Uzunköprü – Halkalı seferini yapan TCDD treninin raydan çıkmasıyla, yedisi çocuk 25 kişi hayatını kaybetti, 318 kişi yaralandı. Hayatını kaybedenlerin yakınları, olayda sorumlulukları olduğu gerekçesiyle "siyasiler, bürokratlar ve TCDD'nin üst yönetimi" hakkında suç duyurusunda bulundu.

Çorlu Cumhuriyet Başsavcılığı bu yetkililer hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verdi. Aileler karara itiraz ettikten sonra savcılık önünde bir "Adalet Nöbeti" başlatıldı. Çorlu 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin ailelerin itirazını reddetmesi üzerine Adalet Nöbeti İstanbul'da Sirkeci Garı önünde devam etti. Hayatını kaybedenlerin yakınları, avukatları ve milletvekilleri ret kararına karşı basın açıklaması yapmak için 12 Haziran'da Ankara'da Anayasa Mahkemesi önünde toplandılar. Açıklamaya çok sayıda çevik kuvvet polisi tarafından biber gazı kullanılarak müdahale edildi. Müdahale sonrasında, açıklamaya katılan yedi kişi hakkında "toplantı ve gösteri yürüyüşünde görevlilerin görevlerini yapmalarına engel olma" suçlamasıyla iddianame düzenlendi. İddianame Ankara 50. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

Davanın 4 Mart 2020'de görülen duruşmasına

20 milletvekili ve çok sayıda gözlemcinin katılımıyla yoğunluk oluştu. Savunma avukatları "sağlıklı savunma yapılamayacağı, kimin sanık kimin müşteki olduğunun belli olmaması ve fiziki koşulların yetersizliği" gerekçeleriyle duruşmanın büyük bir salonda görülmesini talep ettiler.

Ankara 50. Asliye Ceza Mahkemesi duruşmanın Ağır Ceza Mahkemesi salonlarında görülmesi için Adalet Komisyonu'ndan talepte bulunulmasına karar verdi.

AKTİVİZM VE ETKİNLİKLER

NESLİŞAH CÖMERT

Aktivizm ve Üyelik Çalışanı
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

Öncelikle umuyoruz ki pandemi nedeniyle zorlu geçen bugünlerde herkesin sağlığı ve morali iyidir. Aktivistlerimiz ve üyelerimizle birlikte hak ihlallerinin artarak devam ettiği bu süreçte çalışmalarımızı ve kampanyalarımızı etkili bir şekilde sürdürmeye gayret ettik. Toplantılarımızı, eğitimlerimizi, etkinliklerimizi online mecralara taşıyarak birbirimizden güç aldık.

alıp, tutukladı. Tutuklanmasının birinci yılında aktivist gruplarımızla birlikte çiçekler yaparak sosyal medya hesaplarından Yasmin'in serbest kalması için çağrıda bulunduk.

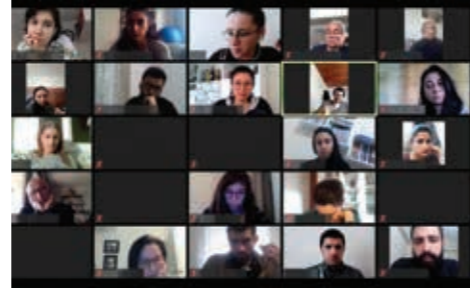

Siz de İran yetkililerine Yasmin'i ve kadın hakları savunucularını serbest bırakma çağrısında bulunabilirsiniz. acileylem.org.tr

KIRIK SAAT VE ÖLÜM NE YANA DÜŞER USTA? ONLINE BELGESEL GÖSTERİMİ VE SÖYLEŞİ

İnsan hakları savunucusu Tahir Elçi'nin yaşamının anlatıldığı Kırık Saat belgeselini izleyerek yönetmenlerinden Rabia Çetin ile söyleşi gerçekleştirdik. Uluslararası Af Örgütü olarak, dava gözlem programı ile

Tahir Elçi cinayetinin yargı sürecini takip ediyoruz. Tahir Elçi'nin ölümüyle ilgili

geciksiz, etkin, kapsamlı ve tarafsız bir soruşturma gerçekleştirilmesini güvence altına alınmasını ve sorumluların adalet önüne getirilmesini talep ediyoruz. Bu kapsamda Dava Gözlem sorumlumuz Batu'nun da katılımıyla aktivistlerimiz davanın seyri hakkında bilgilendirildi ve gelen sorular yanıtlandı.

Ölüm Ne Yana Düşer Usta belgeselini, yönetmeni Gül Büyükbeşe ve yapımcısı Sibel Tekin'in katkılarıyla izledikten sonra aktivistlerimizin de katıldıkları bir söyleşi gerçekleştirdik.

Rabia Çetin, Gül Büyükbeşe ve Sibel Tekin'e katılımları ve destekleri için çok teşekkür ederiz.

DÜNYADAN POSTA KUTUNUZA SALGIN NOTLARI

Dünyanın dört bir yanında Uluslararası Af Örgütü'ne katılan insanlar salgın nedeniyle şimdiye kadar yaşadıklarını anlattılar. Salgın sürecindeki deneyimlerini Af Örgütü web sitesinden yayınlanan yazılarla paylaştılar. Bu hikayelerden biri de İstanbul aktivist grubundan Hüseyin Ali Kudret'in kaleme aldığı bir yazı oldu.

Siz de; www.amnesty.org.tr/icerik/dunyadan-posta-kutunuza-salgin-notlari adresinden 11 ülkede yaşananlara ilişkin hikayeleri okuyabilirsiniz.

AKTİVİZM VE ETKİNLİKLER

3 MAYIS DÜNYA BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ GÜNÜ'NDE GAZETECİLER İÇİN YAZDIK

İstanbul, Ankara, Diyarbakır ve İzmir aktivist grubumuz, basın özgürlüğü ve tutuklu gazeteciler için yazdılar. Yazdıkları yazıların fotoğraflarını sosyal medya hesapları üzerinden paylaşarak gazeteciliğin suç olmadığına bir kez daha dikkat çektiler.

17 MAYIS TRANSFOBİ, BİFOBİ VE HOMOFOBİ KARŞITI GÜN'DE UÇURTMA HAVAYA!

Pandemi nedeniyle 17 Mayıs'ta sokakta uçurtmalarımızı uçurmasak bile evde hazırladığımız uçurtmalarımızla pencerelerimizden ve balkonlarımızdan Transfobi, Bifobi ve Homofobi'ye karşı @FobiniUçur etkinliği gerçekleştirdik.

İLK ONLINE KONSERİMİZİ GERÇEKLEŞTİRDİK :)

Çoğunlukla evde kaldığımız bu dönemde İstanbul aktivist grubumuzdan Hüseyin'in katkılarıyla Meltem Bingöl ve Elmanın Şarkısı Müzik Ekibi ile buluşarak aktivistlerimizle birlikte dünya müziklerinden ezgilere eşlik ettik.

Meltem Bingöl ve Elmanın Şarkısı Müzik Ekibi'ne katılımları için teşekkür ederiz.

LAİTH İÇİN HAREKETE GEÇ!

İsrail ve İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda insan haklarını savunmak için mücadele eden arkadaşımız Laith, haksız bir seyahat yasağı ile karşı karşıya. Ekim 2019'dan beri, seyahat hakkı İsrail yetkilileri tarafından engelleniyor.

Laith ile dayanışma için aktivistlerimiz, #LiftTheBan yazılı kağıtlarla fotoğraflar çekerek Twitter'da paylaştılar.

Laith'in desteğe ihtiyacı var, siz de www.amnesty.org.tr/icerik/insan-haklari-calismalarini-savun-laith-icin-harekete-gec bağlantısından nasıl destek olabileceğimize bakabilir ve harekete geçebilirsiniz.

MÜLTECİLERİN SINIRDA YAŞADIĞI HAK İHLALLERİ ÜZERİNE ONLINE SÖYLEŞİ

Kampanya sorumlumuz Damla'nın katılımıyla Uluslararası Af Örgütü tarafından yayınlanan 'Siyasi Bir Oyunun Ortasında Kalanlar' raporunu aktivistlerimizle birlikte değerlendirmek ve sınırda yaşanan hak ihlallerine dair konuları konuşmak amacıyla online söyleşi gerçekleştirdik.

20 HAZİRAN DÜNYA MÜLTECİLER GÜNÜ

20 Haziran Dünya Mülteciler Günü'nde aktivist gruplarımız mülteci ve sığınmacıların yaşam koşullarını, güçlüklerini paylaşarak dünyanın dikkatini bir kez daha bu can alıcı soruna çekmeye çalıştı. Dünyanın çeşitli noktalarında mültecilerin yaşadığı zorlukların her geçen gün artması, bu zorluklara pandemi

sürecinin de eklenmesiyle ağırlaşan tabloya dikkat çeken aktivistlerimiz sosyal medya hesaplarından etkinlikler gerçekleştirdi.

HAK SAVUCULARI İÇİN ADALET İSTİYORUZ!

İstanbul aktivist grubumuz, asılsız iddialarla süre gelen Hak Savunucuları Davası'nın karar duruşmaları öncesinde dayanışma eylemleri yaptı. Hak savunucularının hangi haklarının ihlal edildiğini tek tek açıklayan bir video hazırlayarak ihlallerinin devam etmemesi için yetkililere çağrıda bulundular.

AKTİVİSTİMİZ OLMAK İSTEYENLERLE TANIŞIK

İstanbul'da aktivistimiz olun formunu doldurarak bizimle iletişime geçen yeni arkadaşlarımızla online buluşmamızı gerçekleştirdik. Çalışmalarımız ve etkinliklerimizi konuştuğumuz online tanışma toplantısı ile hak ihlallerine karşı yürüttüğümüz mücadelede büyümeye devam ediyoruz.

Siz de [Aktivistimiz Olun](http://AktivistimizOlun) formunu doldurarak aramıza katılabilir ve harekete geçebilirsiniz.

GELECEK PLANLARIMIZ

Yeni aktivistlerimiz ve grup girişimleri ile online etkinliklerimize, buluşmalarımıza ve tanışmaya devam ediyor olacağız. Siz de bulunduğunuz ilde yerel grup oluşturmak istiyorsanız aktivizm@amnesty.org.tr adresinden bize yazabilirsiniz.

PANDEMİ GÜNLERİNDE İNSAN HAKLARI EĞİTİM FAALİYETLERİ

MEHMET ONUR YILMAZ - İnsan Hakları Eğitimi Program Koordinatörü – Uluslararası Af Örgütü Türkiye
VOLKAN GÖRENDAĞ - İnsan Hakları Eğitimi Program Koordinatörü – Uluslararası Af Örgütü Türkiye
CEREN EROL - İnsan Hakları Eğitimi Programı Proje Asistanı – Uluslararası Af Örgütü Türkiye

Gündelik hayat pratiklerimizi, alışkanlıklarımızı etkileyen pandemi döneminde ortaya çıkan “fiziksel mesafelere” bağlı zorunlu yaşam tarzı, hepimiz açısından yeni bir süreci beraberinde getirdi. Bu dönemde Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi olarak eğitim, seminer vb. faaliyetlerimize katkı sunan ve katılan kişileri güvenli tutmak için farklı illerde yapmayı planladığımız yüz yüze insan hakları eğitimi faaliyetlerimizi erteledik. Ancak sınırları ortadan kaldırmamıza aracılık eden online olanaklardan yararlanarak insan hakları eğitim çalışmalarımıza devam ediyor, bir araya gelmeyi sürdürüyoruz.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ TÜRKİYE ŞUBESİ ÇALIŞANLARIYLA İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

Evden çalışma sürecinin başlamasıyla birlikte insan hakları eğitimi programı kapsamında Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi çalışanları için kapasite geliştirme faaliyetlerinin bir parçası olarak kapsamlı bir insan hakları eğitimi programı uyguladık.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi çalışanlarının katıldığı eğitim programımıza 9 Nisan 2020 tarihinde “Mülteci Hakları” eğitimi ile başladık. “İnsan Hakları Temel Kavramları ve Düşüncesinin Gelişimi”, “İnsan Hakları ve Etik”, “İnsan Hakları ve Doğru Değerlendirme Sorunu” ve “İnsan Onuru” gibi konuları tartıştığımız insan hakları eğitim programımız devam ediyor. Ayrıca insan hakları eğitimi kapsamında planladığımız “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” eğitimlerinin ilkinin “Toplumsal Cinsiyet ve Cinsellik/Temel Kavramlar” başlığı altında 12 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirdik.

Eğitim programının yanı sıra 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü vesilesiyle 30 Nisan 2020 tarihinde Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi çalışanlarının katılımıyla Av. Tora Pekin ile söyleşi gerçekleştirdik.

“SALGIN GİBİ OLAĞANÜSTÜ GÜNDEMLERDE HABERCİLİK” EĞİTİMİ

“Yerel Basına Yönelik İnsan Hakları Temelli Habercilik” atölyelerimizin ilkinde Bursa’daki gazetecilerle bir araya gelmiştik. Pandemi nedeniyle diğer illerdeki gazetecilerle buluşmamızı gerçekleştiremedik belki ama atölyeler kapsamında iletişimde olduğumuz gazetecilerle “Salgın Gibi Olağanüstü Gündemlerde Habercilik” online eğitiminde bir araya geldik. 20 Nisan 2020 tarihinde Özlem Akarsu Çelik’in katkısıyla gerçekleştirildiğimiz atölyeye 13 gazeteci katıldı.

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ SOSYAL HİZMET VE İNSAN HAKLARI KULÜBÜ ÜYELERİ İLE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

18-19 Mayıs 2020 tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Hizmet ve İnsan Hakları Kulübü üyeleri ile toplam sekiz saatlik İnsan Hakları Eğitimi düzenledik. Katılımcıların katkıları ile insan hakları temel kavramlarının tartışıldığı ilk bölümün ardından “Mülteci Hakları” ve “LGBTİ+ Hakları” başlıklarında tartışmalar yürüttüğümüz online eğitime 20 kişi katıldı.

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİM GRUBU ÜYELERİ İLE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

Galatasaray Üniversitesi Girişim Grubu üyeleri ile 30-31 Mayıs 2020 tarihlerinde, sekiz saatlik online İnsan Hakları Eğitimi düzenledik. Eğitimde temel insan hakları, mülteci hakları ve LGBTİ+ hakları konularında sunum ve tartışmalar yer aldı. Eğitime üniversitenin farklı bölümlerinde öğrenim gören 40 kişi katıldı.

ULUSLARARASI HOMOFOBİ, BİFOBİ VE TRANSFOBİ KARŞITI GÜN KAPSAMINDA İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

17 Mayıs Uluslararası Homofobi, Bifobi

ve Transfobi karşıtı günde düzenlediğimiz #fobiniuçur etkinliklerinin yanı sıra bu yıl insan hakları eğitimleri kapsamında üye ve aktivistlerimize yönelik “LGBTİ+ Temel Kavramları” başlıklı online eğitim gerçekleştirdik. Kaos-GL Derneği’nden Seçim Tuncel’in katılımıyla LGBTİ+’lar hakkında yaygın yanıtları, temel kavramları tartıştığımız eğitime 34 üye ve aktivist katıldı.

DESTEKÇİLERE YÖNELİK İNSAN HAKLARI EĞİTİM PROGRAMI

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi destekçilerine yönelik “Temel İnsan Hakları, Kavramları ve Sorunları” konulu online eğitim, 22 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirildi. Programda “İnsan Hakları Temel Kavramları ve Düşüncesinin Gelişimi” ve “İnsan Onuru” gibi konular katılımcılarla birlikte tartışıldı.

ONUR HAFTASI KAPSAMINDA ÜYE VE AKTİVİSTLERE YÖNELİK İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

Onur Haftası kapsamında Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi, üye ve aktivistlerinin LGBTİ+ hakları ile ilgili kapasitelerini arttırmak amacıyla 30 Haziran 2020 tarihinde Kaos GL Derneği’nden Yıldız Tar’ın katılımıyla “Dil Yararı: Heteronormativite” başlıklı online eğitim gerçekleştirildi. Eğitimde heteronormativite üzerinden dil, kamusal alan, dışlama ve “içerme” pratikleri eleştirel bir bakışla tartışıldı.

Eğitime katılmak ve programla ilgili detaylı bilgi almak için ihe@amnesty.org.tr adresine yazabilirsiniz.

10 MADDEDE İSRAİL'İN FİLİSTİN TOPRAKLARINI 'İLHAKI' İLE İLGİLİ BİLMENİZ GEREKENLER

İsrail'de Başbakan Binyamin Netanyahu ve siyasi rakibi Benny Gantz, Nisan'da birlik anlaşması imzalayarak koalisyon hükümeti kurdu. Anlaşma, işgal altındaki Batı Şeria'da İsrail yerleşimlerini ve Ürdün Vadisi çevresini de kapsayan yüzde 33'lük kısmın 'ilhakı' sürecini resmen başlatıyordu. Buna göre hükümet, Temmuz 2020'de 'ilhak' planlarını parlamentoya taşıyordu.

'İlhak' planları; ABD Başkanı Trump'ın 'Yüzyılın Anlaşması' olarak nitelediği anlaşmayı duyurmasının ardından gündeme geldi.

10 maddede 'ilhak' ile ilgili bilgileri derledik:

İngilizceden çeviri: **DİLA KELEŞ**

1 - 'İLHAK' ULUSLARARASI HUKUKUN AÇIKÇA İHLALİDİR

'İlhak', zor kullanarak toprak elde etmektir ve uluslararası hukukun ihlalidir. Bu nedenle ilhakin, bir bölgenin yasal statüsü üzerinde hiçbir etkisi olamaz; ilgili bölge hukuki açıdan işgal altındadır.

2 - 'İLHAK,' ULUSLARARASI HUKUKUN ART NİYETLİ ŞEKİLDE HİÇE SAYILMASIDIR

'İlhak', hukuka aykırıdır. İsrail'in bu politikayı sürdürmesi, uluslararası hukuku art niyetli şekilde hiçe saydığını göstermektedir. İşgalci güç olarak İsrail'in uluslararası insancıl hukuk gereğince sahip olduğu yükümlülükler ortadadır. Uluslararası toplum, İsrail'in işlediği uluslararası hukuk ihlalleriyle ilgili cezasızlığa son verilmelidir.

3 - 'İLHAK,' ON YILLARDIR SÜREGELEN İNSAN HAKLARI İHLALLERİNİ AĞIRLAŞTIRMAKTADIR

Uluslararası Af Örgütü, İsrail yetkililerine, 'ilhak' planlarını derhal durdurma çağrısı yapıyor. Filistinlilere yönelik on yıllardır süregelen sistematik insan hakları ihlallerini daha da ağırlaştıracak ilhakin amacı, Filistinlileri, uluslararası hukukun güvencelerinden yoksun bırakmaktır.

4 - 'İLHAK' KURUMSAL AYRIMCILIĞI YERLEŞİK HALE GETİRMEKTEDİR

İsrail'e göre, Filistin topraklarının daha büyük bir kısmının ilhaku, İsrail yerleşimlerinin genişlemesi demektir. Bu, İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda yaşayan Filistinlilerin işgal nedeniyle karşılaştığı kurumsallaşmış ayrımcılık politikalarını ve kitlesel insan hakları ihlallerini de yerleşik hale getirir. Filistinlilerin yurttaşlık ve siyasi haklarından sistematik olarak yoksun bırakılması ve dolaşım özgürlüğü, eşitlik ve ayrımcılığa uğramama haklarına yönelik ihlaller de buna dahildir.

5 - 'İLHAK,' SAVAŞ SUÇLARI KAPSAMINA GİRER

İsrail'in İsraili sivilleri işgal altındaki Filistin topraklarına yerleştirme ve Filistinlileri yerinden etme politikası, uluslararası insancıl hukukun temel kurallarını çiğnemektedir. Cenevre Sözleşmesi, "İşgalci Gücün, kendi sivil nüfusunu işgal ettiği topraklara taşımasını" ve "koruma altındaki sivilleri işgal altındaki topraklardan bireysel veya kitlesel boyutta zorla taşımasını ve bu topraklardan sınır dışı etmesini" yasaklar.

Yerleşimler, İsrailileri işgal altındaki topraklara kalıcı olarak yerleştirme amacıyla inşa edilmiştir. Bu, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Roma Statüsü gereğince bir savaş suçudur.

6 - ULUSLARARASI TOPLUM, 'İLHAK'I REDDETMELİDİR

Uluslararası toplum, işgal altındaki Batı Şeria'nın herhangi bir kısmının 'ilhak' edilmesinin kanunen hükümsüz olduğunu yeniden ifade etmelidir. Ayrıca, İşgal Altındaki Filistin Toprakları üzerinde kurulmuş olan ve genişleyen hukuka aykırı İsrail yerleşimleri ve altyapı çalışmaları derhal durdurulmalıdır. Uluslararası toplum, bu doğrultudaki ilk adım olarak, İsrail yerleşimleriyle tüm ticarete son vermeli; bunun için yerleşimlerde üretilen ürünleri yasaklamalı ve ülkelerinde kayıtlı şirketlerin yerleşimlerde faaliyet göstermesini veya ticari iş birliği yapmasını durdurmalıdır.

Sözde 'yüzyılın anlaşması' ve Filistinli mültecilerin geri dönüş hakkı da dahil olmak üzere Filistinlilerin haklarını zayıflatmayı öngören tüm teklifler reddedilmelidir.

7 - 'İLHAK,' İSRAİL'İN İŞGALCI GÜÇ OLARAK SAHİP OLDUĞU YASAL YÜKÜMLÜLÜKLERİ DEĞİŞTİRMEZ

'İlhak,' İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda geçerli olan iki temel uluslararası hukuk rejimini değiştirmez. İşgal Altındaki Filistin

Toprakları'ndaki durum, öncelikle, işgal hukukunu da kapsayan uluslararası insancıl hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku çerçevesinde düzenlenmektedir. Bazı ağır ihlaller savaş suçları veya insanlığa karşı suçlar kapsamına girebileceği için uluslararası ceza hukuku da geçerlidir.

8 - 'İLHAKIN' DİĞER AĞIR SONUÇLARI

'İlhakın' son derece ağır sonuçları olabilir. Örneğin, Filistinlilerin ilhak edilmesi teklif edilen topraklardaki oturma ve vatandaşlık statüsü henüz net değil. İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu açıkça 'ilhak edilecek' bölgelerdeki Filistinlilere İsrail vatandaşlığı verilmeyeceğini söyledi.

'İlhak,' Filistinlilerin özel mülkü olan topraklar, tarım arazileri ve diğer türde mülklere el konulmasına yol açabilir. 'İlhak,' barınma hakkına yönelik ihlalleri de ağırlaştırmaktadır ve İsrail tarafından Filistin toprağı olduğu kabul edilmeyen köylerdeki topluluklar başta olmak üzere, Filistin topraklarında yaşayanları yerinden edilme tehlikesi altına sokmaktadır.

Batı Şeria'nın büyük bir kısmının 'ilhak edilmesi,' Filistinlilerin dolaşım özgürlüğünü daha da sınırlandırır. Mevcut kısıtlamaların birçoğu doğrudan yerleşimlerle ilgilidir.

Gazze'nin İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nın geri kalanından ayrı tutulması, işgal altındaki sivillerin parçalı durumunu kalıcı hale getiriyor. Gazze'deki abluka, Batı Şeria'nın çeşitli kısımlarının 'ilhak' edilmesini de kolaylaştıran temel bir unsurdur.

9 - FİLİSTİN TARAFI 'İLHAK'A KARŞI ÇIKARAK ULUSLARARASI KOALİSYON ÇAĞRISI YAPTI

Filistin Dışişleri Bakanı, 'ilhak' planını, "Filistin

topraklarına yönelik en alçakça umumi hırsızlık" olarak değerlendirdi ve uluslararası toplumu, İsrail'e yaptırım uygulamaya çağırdı.

Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Mayıs ayında, 'ilhak' planına karşılık, Filistinli yetkililerle İsrail arasında uzun zamandır devam eden güvenlik işbirliğine son verildiğini duyurdu. Filistin Kurtuluş Örgütü, İsrail'in 'ilhak' planına karşı duracak uluslararası bir koalisyon kurulması için çağrı yaptı.

1 Temmuz'da, Gazze'de yüzlerce Filistinli, İsrail'in 'ilhak' planını protesto etti.

10 - FİLİSTİN TOPRAKLARI DAHA ÖNCE DE 'İLHAK' EDİLDİ

1967'de İsrail, Doğu Kudüs ve çevresindeki 64 kilometrekarelik alanı Kudüs'teki İsrail yönetimine dahil etmek suretiyle 'ilhak' etti. İsrail yönetimindeki belediyenin yeni sınırları, 70 kilometrekarelik bir alanı kapladı. Aradaki topraklar, civar bölgelerde Filistinlilere ait 28 köyün topraklarıydı ve koordinatları, en az sayıda Filistinliyle en fazla toprağı dahil edebilecek şekilde belirlendi.

Ayrıca İsrail, 1967 Savaşı'ndan sonra Suriye'nin Golan Tepeleri'ni işgal etti. Golan Tepeleri'nde yaşayan binlerce Suriyeli, savaş ve işgal nedeniyle yerinden edildi. İsrail, 100'ün üzerinde köyü tahrip etti ve bu köylere ait topraklarının büyük bir kısmı, hukuka aykırı yerleşimler kurmak için kullanıldı. İsrail 1981'de İsrail'in yargı yetkisini ve hukukunu, işgal altındaki Golan Tepeleri'ni de kapsayacak şekilde genişleten Golan Tepeleri yasasını çıkardı. Golan Tepeleri'nin 'ilhakı,' BM Güvenlik Konseyi'nin 497 Sayılı Kararı ile özel olarak kınandı.

AMNESTY STORE 'PRIDE' KONSEPTİ İLE AÇILDI

Röportaj: **FATMA YÖRÜR**
Basın Sorumlusu
Uluslararası Af Örgütü Türkiye

Uluslararası Af Örgütü (UAÖ) olarak ilk online mağazamızı açtık. Online mağazamızın ilk konseptini Onur Haftası'na denk gelmesi nedeniyle 'Pride' olarak belirledik.

UAÖ Kaynak Geliştirme Direktörü Kübra Karataş, Pride konseptini seçiş amacının, Onur Haftası görünürlüğüne katkıda bulunmak olduğunu belirterek şunları söyledi: "Özellikle mağaza açılış takvimini Onur Haftası'na denk gelecek bir biçimde kurguladık. Bildiğiniz üzere Onur Yürüyüşleri 2015'ten beri Türkiye'de yasaklanıyor. LGBTİ+'lara ve hareketine yönelik baskı giderek artıyor ve LGBTİ+ hak savunucularının sesi kısılmaya çalışılıyor. Dünyanın en barışçıl gösterilerinden biri olan Onur Yürüyüşü şiddet, baskı ve tacizle karşı karşıya. Bu süreçte de LGBTİ+'lar ne yanlış ne de yalnzlar! O sebeple biz de 'Buradayız' demenin başka bir biçimini oluşturmaya çalıştık ve bu kreyasyonu oluşturduk. Ayrıca cinsiyet kimliği veya cinsel yönelim temelli ayrımcılığa karşı

ürünlerimizde 'Voice For All', 'Human Rights Are My Pride', 'Love Is A Human Right' cümleleriyle ses çıkarmak istedik."

Bu konsept kapsamında mağazamızda yer alan ilk lisanslı ürünler; bez çanta, tişört, kese ve not defterleri oldu. Mağaza konsepti Af Örgütü kampanyalarımız kapsamında dönemsel olarak çeşitlenecek. Mağazadan satın alabileceğiniz tüm ürünlerin bütün üretim süreçlerinde çevre dostu malzemeler kullanılıyor ve adil ticaret şartları gözetiliyor.

Kübra Karataş, Uluslararası Af Örgütü'nün faaliyetlerini destekleyenleri Amnesty Store'a çağırırken şu ifadeleri kullandı: "Uluslararası Af Örgütü olarak bağımsızlığımızı korumak adına araştırmalarımız ve kampanyalarımız için herhangi bir devletten ve şirketten destek almadığımız için kendi kaynağımızı kendimiz geliştiren bir kurum olageldik. Çalışmalarımız için gerekli olan kaynağı bireysel desteklerle yaratmaya çalışıyoruz. Bu amaçla hali hazırda

**AMNESTYSTORE.COM ADRESİNDEN
ERİŞİLEN ONLINE MAĞAZADA LİSANSLI
ÜRÜNLERİMİZİ BULABİLİRSİNİZ.**

devam eden bülten aboneliği sistemimiz vardı. Amnesty Store'un açılmasıyla birlikte ilk defa ürün satışı gerçekleştiriyoruz. Reflect Studio iş birliği ile gerçekleştirdiğimiz bu çalışma aslında tüm dünyada insan hakları ihlallerinin engellenmesi ve herkesin insan onuruna yakışır bir hayat sürebilmesi amacıyla UAÖ olarak yürüttüğümüz araştırmalar ve kampanyaların sürdürülebilmesi için gerekli finansal desteği yaratılabilmek için bir araç. İnsanlar çok güzel tasarımlardan oluşan bu ürünleri aldıkları zaman söz ettiğim çalışmalarımızın devam edebilmesi için önemli bir katkı sunmuş olacaklar."

GEORGE FLOYD İÇİN ADALET İSTE, KAMPANYAYI İMZALA!

haklaricinyaz.org.tr

Taleplerimiz:

- George Floyd'un ve diğer birçok kişinin öldürülmesinde sorumluluk taşıyan herkesin hesap vermesini sağlayacak bağımsız bir savcı görevlendirilmeli.
- ABD yetkilileri, polisin özellikle ırksal ve etnik azınlıklara karşı gereksiz, aşırı ve hukuka aykırı güç kullanımına derhal son vermesini sağlamalı.

İmzalarınız ne işe yarıyor?

- İmzalarınızı, Minnesota Valisi Tim Waltz'a göndererek **#FloydİçinAdalet** çağrısı yapıyoruz.
- Her imza, George'un arkadaşları, ailesi ve siyahlarla dayanışma içinde olduğumuzu gösteriyor.

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

AMNESTY STORE'U ZİYARET ETTİNİZ Mİ?

[amnestystore.com](https://www.amnestystore.com)

